

Kinda
kommun

Plan för

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

**Antagandehandling
maj 2014**

Tematiskt tillägg till översiktsplanen

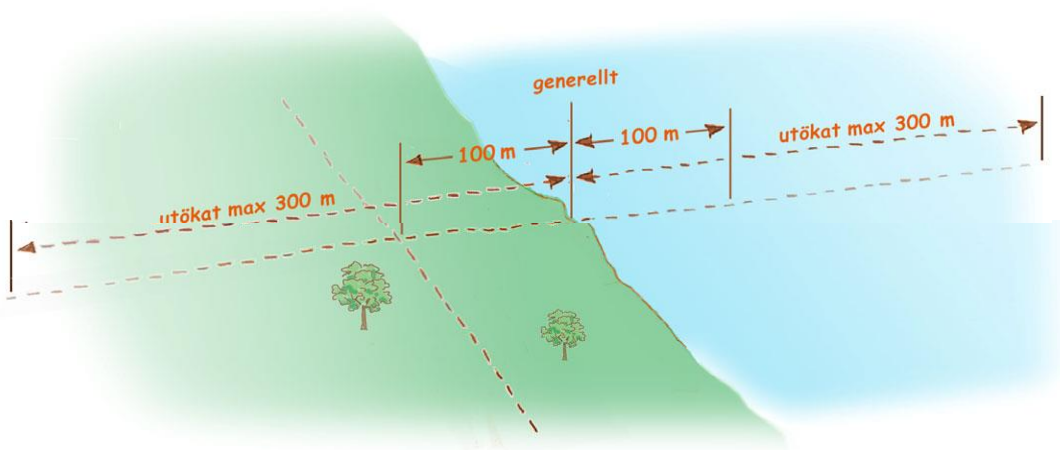

Förord

Vad är strandskydd?

Strandskyddet ska långsiktigt trygga att medborgarna har tillgång till strandområden genom allemansrätten. Dessutom ska strandskyddet bevara goda livsvillkor för djur och växtlivet. För att tillgodose syftena är det enligt huvudregeln förbjudet att inom strandskyddsområden vidta vissa åtgärder, bl.a. att uppföra nya byggnader.

Det skyddade området är normalt 100 meter från strandkanten både på land och i vattenområdet och inkluderar även undervattensmiljön. Länsstyrelsen kan under vissa förutsättningar utvidga strandskyddet. I Kinda kommun finns ett utökat strandskydd i Kinda kanal/Stångåns vattensystem och den del av Sommen som berör kommunen. Länsstyrelsen genomför för närvarande en översyn av det utökade strandskyddet i länet. Strandskyddet ingår som en del i miljöbalkens 7 kapitel.

Ny lagstiftning

En ny strandskyddslagstiftning infördes 1 juli 2009.

En av de viktigaste nyheterna i de nya reglerna är att kommunen får möjlighet att peka ut "områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen". Dessa områden benämns ofta LIS-områden. De nya reglerna om områden för landsbygdsutveckling får börja tillämpas från 1 februari 2010.

Innehåll

Inledning

Bakgrund	5
Syfte	5
Planeringsprocessen	5
Sammanfattning	6

Nya strandskyddslagstiftningen i korthet

Huvudinriktning	7
Myndigheternas roller	7
Landsbygdsutvecklingsområden	7

Planeringsförutsättningar

Regionala och kommunala planer och program	10
Riksintressen och allmänna intressen	14
Vatten och bebyggelse	15

Översikt utvecklingsområden

Översiktskartor	19
Detaljkartor LIS-områden	23

Konsekvenser

50

Inledning

Bakgrund

I och med den nya strandskyddslagstiftningen beslutar kommunerna om strandskyddsdispens och upphävande av strandskydd i detaljplan i de flesta fall.

Kommunerna ska även i sina översiktsplaner ange områden som kan vara lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Kommunerna kommer även att ansvara för tillsynen över strandskyddsområden med några få undantag.

Denna plan är ett tillägg till kommunens översiktsplan och gäller parallellt med denna.

Syfte

Kommunen är en vattenrik glesbygdskommun med vikande befolkningsunderlag.

Varje åtgärd som kan bidra till att öka befolkningsantalet i kommunen är viktig.

Planens syfte är att öka kommunens attraktionskraft och utveckla landsbygden genom att ange områden lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Att långsiktig stimulera den lokala och regionala utvecklingen med vattennära lägen är att aktivt dra nytta av de konkurrens fördelar det innebär för verksamheter och boende.

Dessa områden ska ge långsiktiga och positiva sysselsättningseffekter eller bidra till att upprätthålla serviceunderlaget på landsbygden. Det ska ske på ett sådant sätt att det långsiktiga skyddet för stränderna upprätthålls. Det ska fortfarande finnas god tillgång till strandområden för allmänheten och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Planeringsprocessen

Arbetet har skett genom att en arbetsgrupp bestående av kommunala tjänstemän har arbetat fram ett förslag. Under arbetets gång har planen diskuterats med kommunens politiker och företrädare för kommunala förvaltningar som inte ingått i arbetsgruppen. Tidiga samråd har hållits med Växtkraft Kinda, LRF, Kinda kanalbolag, Kinda-Ydre Naturskyddsförening, Åsundens fiskevårdsområde, Kisadalens lokala vattenråd och lokala mäklare.

Sammanfattningsvis ser man positivt på skapandet av LIS-områden. Framför allt utmed det som vi kallar "kulturgeografiska stråk". Exempel på detta är vägarna 23/34, 134:an och Kinda kanals vattensystem. Även de mindre tätorterna bör innefattas.

Det man tyckte var negativt var att utpekandet av LIS-områden behöver vara så precist definierade. Man skulle hellre se en mera övergripande skrivning där LIS-områden kan vara aktuellt inom större områden eller stråk.

En fråga som ofta diskuteras är om det är lämpligt att bygga på åkermark. LRF:s uppfattning är att mindre åkrar (under 2 ha) kan betinga ett större värde om man kan nyttja dessa för utveckling av nya verksamheter jämfört med traditionellt jordbruk.

Sammanfattning

I detta tematiska planeringsunderlag till översiktsplanen föreslås ett antal områden där landsbygdsutvecklande bebyggelse kan medges i strandnära läge efter särskild prövning. Totalt finns i kommunen 1 428 km inlandsstrand varav 1 282 km är obebyggd. Det innebär att Kinda kommun har 10 % bebyggelsepåverkad strand eller 129 meter obebyggd inlandsstrand per invånare. Om planens föreslagna LIS-områden skulle bebyggas fullt ut skulle andelen bebyggelsepåverkad strand öka med drygt 2 %. Inom kommunen finns 215 sjöar som är större än 5 hektar. I planförslaget berörs 21 av dessa sjöar.

Planen skiljer på byggnader enbart avsedda för verksamhet och byggnader avsedda för bostäder eller verksamhet. Enstaka bostadshus kan endast uppföras i anslutning till befintlig bebyggelse. För 4-6 bostäder (som inte ligger i anslutning till befintlig bebyggelse) bör detaljplan upprättas.

Planen föreslår att gränsen för bostadstomt inte får placeras närmare stranden än 25 meter om inte topografin är sådan att detta saknar betydelse. När det gäller riksintresset Kinda kanal föreslår planen att gränsen för bostadstomt inte får placeras närmare stranden än 60 meter. Verksamheter kan läggas närmare men även där måste fri passage lämnas. Bryggor, båthus, bastubyggnader och liknande kan läggas vid stranden men då får fri passage ordnas ovanför.

Sjöar som idag saknar bebyggelse föreslås förbli orörda och ingår inte i något LIS-område. Därtill har vissa vattenområden undantagits på grund av deras särskilda bevarandevärden ur naturvårdssynpunkt. Vattendrag, öar och uddar undantas generellt.

Nya strandskyddslagstiftningen i korthet

Huvudinriktning

- Förbudet mot att uppföra nya byggnader eller att vidta andra åtgärder som kan motverka strandskyddet syften gäller även fortsättningsvis vid hav, insjöar och vattendrag inom 100 meter från strandlinjen.
- Det ska bli lättare att bygga eller vidta andra åtgärder vid stränder inom utpekade landsbygdsutvecklingsområden.
- Skyddet stärks i områden med starkt exploateringstryck.
- Beslut ska fattas närmare berörda.
- Mindre byråkrati

Fri passage

För att trygga allmänhetens tillgång till fria stränder och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten ska det alltid finnas ett område som behövs för att säkerställa fri passage mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna.

Det är viktigt att den fria passagen får en ändamålsenlig utformning och vara tillräckligt omfattande för att fungera som passage för allmänheten samt för att bevara goda livsvillkor för djur och växtlivet.

Planen föreslår att gränsen för bostadstomt inte får placeras närmare stranden än 25 meter om inte topografin är sådan att detta saknar betydelse. När det gäller riksintresset Kinda kanal föreslår planen att gränsen för bostadstomt inte får placeras närmare stranden än 60 meter. Verksamheter kan läggas närmare men även där måste fri passage lämnas. Bryggor, båthus, bastubyggnader och liknande kan läggas vid stranden men då får fri passage ordnas ovanför.

Myndigheternas roller

Kommunerna	<p>får huvudansvaret för att pröva dispenser samt fatta beslut om upphävande av strandskyddet i detaljplaner.</p> <p>ska behandla strandskyddet i översiktplaneringen och ange områden för landsbygdsutveckling.</p>
Länsstyrelsen	<p>granskar och har möjlighet att överpröva kommunala beslut om dispenser och upphävanden i detaljplaner.</p> <p>bevakar och granskar strandskyddsfrågan i översiktplaneringen.</p> <p>prövar dispenser och upphävanden inom statligt skyddade områden, försvarsanläggningar samt vid byggande av allmän väg eller järnväg.</p>
Naturvårdsverket	<p>granskar och kan överklaga beslut av Länsstyrelserna</p>
Rätt att överklaga	<p>Ideella föreningar som enligt stadgarna ska verka för</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naturskydd • Miljöskydd • Friluftsentressen <p>Föreningen ska ha varit verksam i 3 år och ha minst 2000 medlemmar.</p>

Landsbygdsutvecklingsområden

De nya strandskyddsbestämmelserna bidrar till utveckling av landsbygden genom att strandnära verksamheter och bebyggelse blir möjliga i särskilt utpekade områden. Dispenserna prövas individuellt och landsbygdsutveckling räknas som ett särskilt skäl som ska vägas mot strandskyddets syften.

Åtgärder som kan komma ifråga för upphävande av eller dispens från strandskyddet ska ge långsiktiga och positiva sysselsättningseffekter eller bidra till att upprätthålla serviceunderlaget på landsbygden. Det ska ske på ett sådant sätt att det långsiktiga skyddet för stränderna upprätthålls. Det ska fortfarande finnas god tillgång till strandområden för allmänheten och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Övergripande målsättning för landsbygdsutveckling

Kriterierna för att peka ut områden för landsbygdsutveckling finns i 7 kap 18e § miljöbalken. Den övergripande målsättningen för utpekande av LIS-områden i Östergötland ska vara att:

- området ska vara lämpligt för landsbygdsutveckling.
- det ska vara av allmänt intresse att området tas i anspråk.
- utpekade områden får endast uppta en begränsad del av kommunens sjöar och vattendrag samt ligga i områden med lågt bebyggelsetryck.
- detta för att strandskyddets syften ska kunna tillgodoses långsiktigt i områdets närhet och i kommunen som helhet.
- antalet LIS områden ska vara realistiska i förhållande till översiktsplanens genomförandetid.
- utpekade områden i och i anslutning till tätorter får endast ha liten betydelse för strandskyddets syften. Strandnära områden i tätorter har ett högt värde för rekreation och friluftsliv.

För att ett sjönära läge ska bedömas som landsbygdsutveckling krävs även att:

- området inte är skyddat enligt 7:e kapitlet i miljöbalken eller är område för försvarsmakten.
- området inte tillhör ett storstadsområde, länscentra, eller tätort med liten tillgång till orörda stränder
- området har tillgång eller närhet till befintlig infrastruktur såsom vägar, järnvägar, VA-system, el, tele, datanät, lokaltrafik, etc.
- området har liten eller ingen betydelse för strandskyddets syfte
- markanvändningen ges en avsevärd fördel av det strandnära läget
- områdets användning på lång sikt ska ge positiva sysselsättningseffekter och/eller bidra till att upprätthålla serviceunderlaget på landsbygden.

Planeringsförutsättningar

Regionala och kommunala planer och program

”Utveckling av Östergötlands landsbygd” är ett av de regionala insatsprogrammen som utgår från det Regionala utvecklingsprogrammet ”Östgötaregionen 2020” (RUP). I det programmet behandlas utveckling av Östergötlands landsbygd.

Vad är landsbygd?

Det finns flera olika definitioner av vad som är landsbygd och med variationer som ”tätortsnära landsbygd”, ”glesbygd” etc. Det finns också minst en definition av vad som, i statistiken, ska ses som tätorter – det ska vara minst 200 invånare och max 200 meter mellan husen. Genom att vända på denna definition av tätort kan man samtidigt sägas definiera landsbygd i en statistisk mening – det som inte är tätort är landsbygd.

I det här sammanhanget är en exakt definition av begreppet landsbygd mindre intressant. Det handlar om de delar av regionen som är glest befolkade, vilket i sin tur ger specifika möjligheter och problem.

I programmet konstateras också nödvändigheten av att inkludera även många mindre tätorter i landsbygdsbegreppet då dessa tätorter ofta delar den ”rena” landsbygdsens problem.

Kategorier av landsbygd

Man har i "Östgötaregionen 2020" valt att göra en uppdelning tre olika typområden med olika förutsättningar

- **landsbygden i de stora städernas närhet**

De här landsbygdsområdena har stora möjligheter att utvecklas spontant. Det finns anledning att anta att sökandet efter goda boendemiljöer kommer att få allt fler att söka sig mot dessa områden.

- **landsbygden utmed "stråken"**

Landsbygdområdena utmed stråken har delvis samma förutsättningar som landsbygden i de stora städernas närhet. Tätorterna i dessa områden kan erbjuda basal service och här finns också arbetstillfällen för en del av de boende i området.

Pendlingsmöjligheterna till de stora städerna är goda genom de relativt små avstånden och bra vägar.

- **landsbygden i regionens geografiska periferi**

De här landsbygdsområdena har fått känna av en påtaglig befolkningsminskning under lång tid, vilket i sin tur inneburit försämringar i servicen genom att underlaget blivit otillräckligt. Mot bakgrund av de relativt stora avstånden till regionens centrala delar är det inte realistiskt att räkna med att dessa områden i någon större utsträckning ska bli attraktiva för boende för människor som arbetar i de stora städerna eller på någon av de andra större orterna i regionens centrala delar.

Stora delar av dessa perifert belägna landsbygdsområden är värdefulla för rekreation och naturupplevelser. Därmed är de en värdefull tillgång för östgötarna och bidrar starkt till regionens attraktivitet. En förutsättning för att dessa områden även i framtiden ska vara tilltalande är att det finns en bofast befolkning. Det innebär att det, vid sidan av jord- och skogsbruket, också måste finnas företag som ger arbetstillfällen och service till de bofasta och till besökarna.

Enligt denna uppdelning tillhör landsbygden i **Kinda kommun** de båda sistnämnda kategorierna där området från Linköpingsgränsen utmed Rv 23/34 ner mot Kisa kan härledas till kategorin "landsbygd utmed stråken". Tätorten Rimforsa med omnejd är ett sådant exempel.

Den övervägande delen inryms dock under kategorin "landsbygd i regionens geografiska periferi".

Mål för utveckling av regionens landsbygdsområden

I "Östgötaregionen 2020" slås fast att för utveckling av Östergötlands landsbygd gäller samma grundläggande mål som för utveckling av regionen som helhet.

Programmets primära "målgrupp" är landsbygdens fastboende befolkning. Förslagen i programmet syftar i första hand till att ta tillvara och stödja den utvecklingskraft som finns på landsbygden. Det är också viktigt att framhålla att landsbygden är en tillgång för hela regionen.

Kommunens översiktsplan (2004)

Möjligheterna att arbeta och bo på landsbygden är grunden för att kunna upprätthålla några av de viktigaste kommunala kvaliteterna; natur- och kulturvärden och närheten. Det är en förutsättning för att kunna upprätthålla service och efterfrågan på tjänster.

Kommunen är positiv till ny åretruntbebyggelse och ny fritidsbebyggelse på landsbygden. Med hänsyn till möjligheterna att upprätthålla service kan det vara en fördel om nya bostadshus i första hand byggs i anslutning till tidigare bebyggelse.

Kommunen har små möjligheter att påverka förutsättningarna för jord och skogsnäringarna men kan verka för att utveckla t.ex. turismen på landsbygden. Om näringsutövning ställer vissa krav på byggnadsplats bör särskilt stor hänsyn tas till detta. Det kan t.ex. vara skäl för att diskutera dispens från strandskyddet.

Längs stränderna råder strandskydd vilket gör möjligheterna till etableringar i omedelbar närhet till någon sjö mycket begränsade. Bosättningar i närheten av sjöar medför också efterfrågan på brygg och badplatser och bodar vid sjön. I första hand bör man eftersträva samordnade lösningar för sådana anläggningar.

För varje kapitel i översiktsplanen har kommunen ställt upp ett antal långsiktiga och kortsiktiga mål. De långsiktiga målen skall ses som viljan att ha en inriktning utan att ange någon tidshorisont. Det tillkommer också nya underlag och tematiska tillägg.

Planen för Landsbygdsutveckling i strandnära lägen är ett exempel på detta.

De LIS-områden som pekas ut i planen är exempel på långsiktiga mål. Det är inte tanken att allt ska exploateras under perioden som översiktsplanen gäller utan mera ses som en "möjlighetskatalog" för framtiden.

Kommunala långsiktiga mål

- Jord- och skogsbruk är viktigt för att kunna bibehålla det öppna kulturlandskapet
- Kommunen kommer att verka för att nya näringsverksamheter etableras på landsbygden
- I vägningen mellan näringsverksamhet och andra intressen har näringsverksamheten hög prioritet
- Kommunen kommer att verka för att turistnäringen på landsbygden utvecklas
- Kommunen är positiv till bildandet av fastigheter där ett mindre jord- och skogsbruk kan kombineras med andra verksamheter.
- Kommunen är positiv till nytt permanent- och fritidsboende på landsbygden.
- Nya bostäder bör lokaliseras och utformas så att de stämmer överens med de natur och kulturvärden som finns på platsen
- Det är viktigt för kommunen att kunna erbjuda ett boende i attraktiva miljöer

Naturvårdsprogram (2009)

Naturvårdsprogrammet utgör en samlad redovisning av naturvårdens intressen och ska vara kommunens långsiktiga policydokument vad gäller bevarandet av naturvärden som finns inom kommunen. Vid bedömningar rörande mark- och vattenanvändning är Naturvårdsprogrammet ett beslutsunderlag bland andra och avvägningar mellan naturvårdsintressen och andra intressen kan behöva göras.

Vindkraftsplan (2009)

Vindkraftsplanen är ett tematiskt tillägg till gällande översiktsplan. I planen anges ett antal primära och sekundära områden för vindkraft. Det är viktigt att hänsyn tas till vindkraftsplanen i den fortsatta planeringen av landsbygdsutvecklingsområden.

Riksintressen och allmänna intressen

Riksintressen är områden som har allmänt intresse och som är betydelsefulla ur ett nationellt perspektiv. Beslut som berör riksintressanta områden bevakas i första hand av länsstyrelsen. Riksintressanta områden ska skyddas mot åtgärder som kan skada värdena. De riksintressen som berör bebyggelse i strandnära lägen och som beskrivs i planen är natur, kultur och friluftsliv. Övriga riksintressen som vägar och järnvägar beskrivs i aktuell översiktsplan för Kinda kommun.

Natur och kultur

Det finns olika typer av skydd för att värna om både allmänna intressen och riksintressen som är kopplade till natur. De vanligaste skydden är naturreservat, riksintressen och natura 2000-områden. Dessa redovisas på kartan på sidan 19. Inom dessa områden bedöms intresse- konflikterna mellan naturvård och strandnära bebyggelse bli stora. Underlag för prövning finns i kommunens Naturvårdsprogram. Kulturmiljöer finns också redovisade på kartan.

Rekreation och friluftsliv

Friluftsliv är en viktig del i människors vardag som ger många positiva effekter på hälsa och välbefinnande. Kommunen har ingen formellt antagen friluftslivsplan. Länsstyrelsen håller på att ta fram en kartläggning på regional nivå över friluftslivets utbredning i länet. Kartläggningen är tänkt som ett planeringsunderlag och de viktigaste delarna finns presenterade på kartan.

Stångån/Kinda kanals sjösystem och sjön Sommen är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och har därmed ett utökat strandskydd. En sammantagen analys av vad föreslagna LIS-områden i riksintresseområdet kan innebära finns beskrivet i avsnittet ”konsekvenser”.

Allmänna intressen ska alltid beaktas vid nybyggnationer och planläggning. Natur, friluftsliv och kultur är exempel på allmänna intressen.

Vatten och bebyggelse

Kommunen har riklig tillgång på sjöar och vattendrag. Det finns 215 sjöar som är större än 5 hektar.

Åsunden är den största sjön i Stångåns och Kinda kanals vattensystem med en vattenyta på drygt 5 500 hektar. Sjön karaktäriseras som en sprickdals- och klarvattensjö. Största uppmätta djup är ca 60 meter och medeldjupet ligger på 20 meter.

I eller i anslutning till Stångåns vatten-system finns även sjöarna Järnlunden, Ämmern, Björkern och Juttern.

Åsunden, Järnlunden, Sommen, Drögen, Horsfjärden, Skirsjön, Norrlången, Möckeln och Glimmingen är sjöar med särskilt hög vattenkvalitet. Drögen och Horsfjärden med sin vildmarkskaraktär är särskilt skyddsvärda.

Nämnas bör också Kisaåns vattensystem med ett antal mindre sjöar.

Landskapsbild

Vissa strandnära miljöer kan vara särskilt känsliga när det gäller ny bebyggelse. Detta gäller exempelvis uddar och öar.

Kulturgeografiska stråk

Här avses stråk där människor färdats och verkat under lång tid. Utmed dessa stråk har landsbygdsutveckling störst möjlighet att lyckas ur ett långsiktigt perspektiv.

Bebyggelse

Det finns mycket att ta hänsyn till vid prövning av ny bebyggelse och verksamheter i strandområden.

Planen skiljer på byggnader enbart avsedda för verksamhet och byggnader avsedda för bostäder eller verksamhet. Enstaka bostadshus kan endast uppföras i anslutning till befintlig bebyggelse. För 4-6 bostäder (som inte ligger i anslutning till befintlig bebyggelse) bör detaljplan upprättas.

Utöver de ingrepp i skyddsvärda miljöer som bebyggelsen i sig kan medföra, uppstår nya behov och anspråk som måste bedömas i samband med nya exploateringar.

Strandnära boende kan medföra krav på anläggning av bryggor och båthus samt nya behov av muddringar, utfyllnader, avverkning, avvattning, avloppsutsläpp och vattenuttag. Detta ökar riskerna för utsläpp av näringsämnen, partiklar och kemikalier samt att naturliga biotoper försvinner. Det är därför viktigt att den enskilda prövningen också belyser den påverkan som följdfaktorer kan medföra.

Analys av bebyggelse tryck

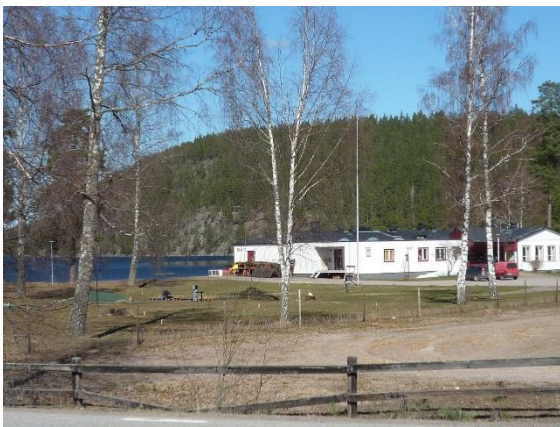
Vad innebär det att ett område har god tillgång till inlandsstränder?

Enligt 12 a § förordningen (1998:1252) om områdesskydd avses att " god tillgång på inlandsstränder" uppnås när:

- graden av bebyggelsepåverkan uppgår till högst 10 % av den totala sträckan strand
- tillgången på inlandsstränder uppgår till minst 50 m obebyggd inlandsstrand per invånare

Enligt rapporten "Bebyggelsepåverkad kust och strand" (Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet 2005) har **Kinda kommun:**

- 1 428 km inlandsstrand varav
- 1 282 km obebyggd inlandsstrand

Det innebär att Kinda kommun har 10 % bebyggelsepåverkad strand.

Kinda har också 129 meter obebyggd inlandsstrand per invånare.

Siffrorna är inte helt färska men det finns ingen anledning att tro att dessa ändrats mer än högst marginellt.

Slutsatsen blir att Kinda kommun har god tillgång på inlandsstränder.

Inom kommunen finns 215 sjöar som är större än 5 hektar. Föreslagna **LIS-områden** berör 21 av dessa sjöar och uppgår till en total strandsträcka av 30 km.

Om planens föreslagna LIS-områden skulle bebyggas fullt ut skulle andelen bebyggelsepåverkad strand öka med 2 %.

Verksamheter vid vatten

I Kinda finns ett antal turismföretag som bedriver friluftsinriktad verksamhet i nära anslutning till vatten och där vattnet i sig är en förutsättning för verksamheten.

Dessa verksamheter bedöms ha goda möjligheter att utvecklas ytterligare.

Översikt Uvecklingsområden

En översiktlig bedömning har gjorts för att få fram ett urval av områden där det kan finnas förutsättningar att ange områden för Landsbygdsutveckling i Strandnära lägen (LIS-områden). Eftersom framför allt Åsunden är en mycket stor sjö så blir det mera relevant att tala om "områden" än om sjöar som begrepp. I andra fall kan ett område beröra flera små sjöar.

Attraktivt boende

Ett av de starkaste motiven för att ange ett område som LIS-område är att det har högt attraktionsvärde. Vad är då ett attraktivt strandnära boende? Resultat från en enkätstudie (Länsstyrelsen i Jönköpings län 2005:52) med syfte att ta reda på vad som är ett attraktivt strandnära boende visar att de flesta vill bo vid sjö med tomt ner till sjökanten och därefter prioriteras att bo utan strandtomt med utsikt över sjö eller nära sjö. Följande faktaruta visar vad som ansågs attraktivt respektive mindre attraktivt:

Attraktivitet

- *Friliggande villa*
- *Med utsikt över sjö eller nära sjö*
- *Avskilt läge*
- *Lantligt i ett öppet landskap*
- *Tillgång till strövområden, möjligheter till bad*
- *Närhet till service*

Mindre attraktivt

- *Centrala lägen eller bruks/kulturmiljö*
- *Bostaden belägen mer än 1000 meter från närmaste granne och mer än 30 min med bil från större tätort*
- *Flerbostadshus*
- *Till stor del bebyggd sjö*

Förutom ett högt attraktionsvärde finns följande skäl till att vi föreslagit ett LIS-område:

- Området ligger nära befintlig bebyggelse eller mindre tätorter
- Det är nära till allmänna kommunikationer eller gång och cykelavstånd till olika former av samhällsservice
- Området ligger i anslutning till "kulturgeografiska" stråk där människor färdats eller verkat under långa tider
- I området bedrivs redan näringsverksamheter som kan utvecklas.

Nedan följer några skäl som kan vara orsak till varför området inte bedöms vara lämpligt som LIS-område:

- När det gäller sjöar som idag helt saknar strandnära bebyggelse eller ligger inom opåverkade områden bedöms orördheten i sig ha större betydelse för landsbygdsutvecklingen.
- Höga värden för djur, växt eller friluftsliv
- Översvämnings eller erosions risker
- Vattenskyddsområden
- Negativ påverkan på redan befintlig bebyggelse.

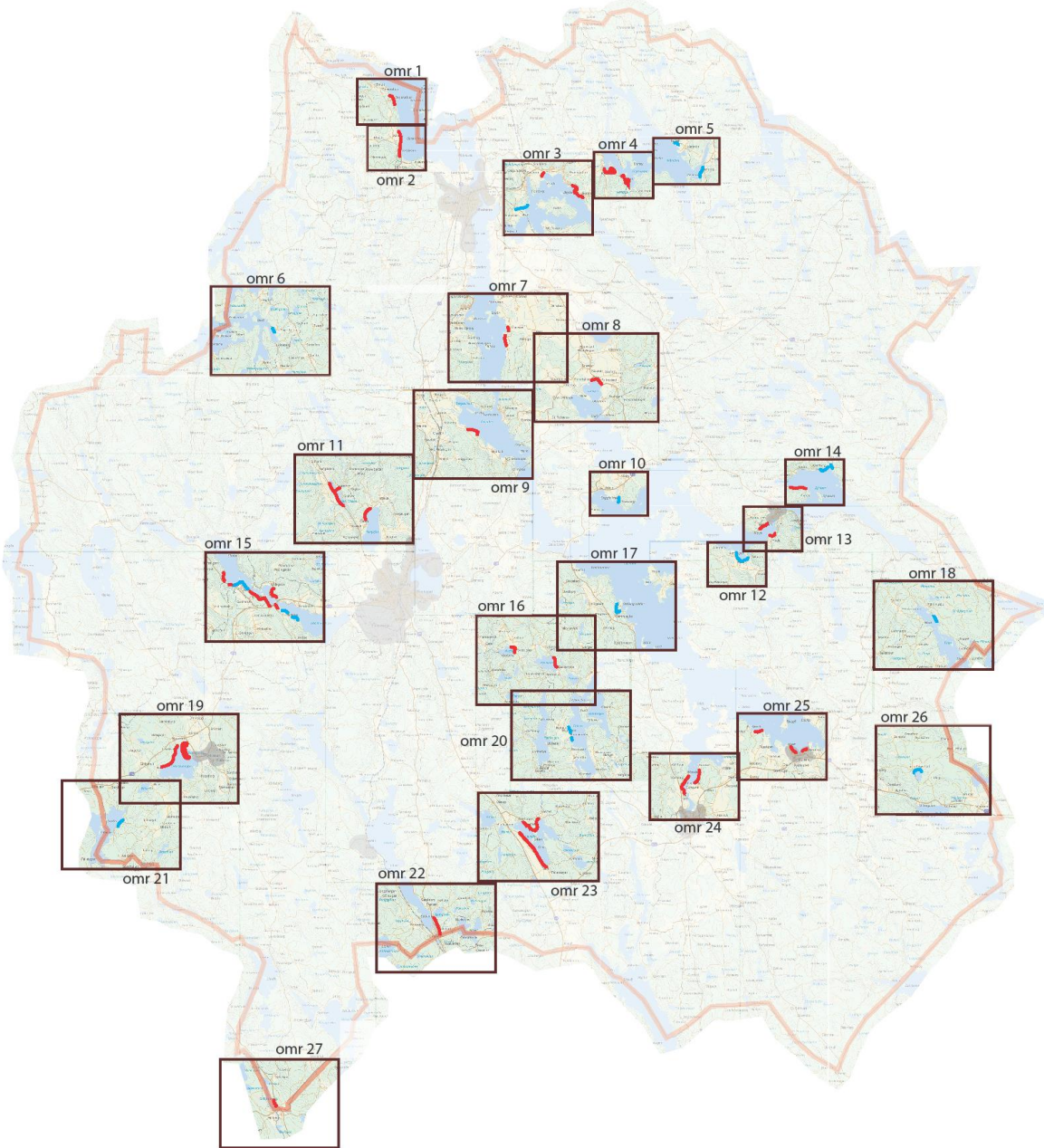
Vatten och avlopp

Det är en stor fördel om det finns möjlighet att enkelt ansluta till det kommunala vatten och avlopps nätet. När det gäller områdena längre ifrån tätorter ger landsbygdsutvecklingen å andra sidan ett incitament för kommunen att förbättra VA-förhållanden, överföringsledning eller annat om fler bostäder eller verksamheter kommer till. Om inte anslutning till kommunalt vatten och avlopp är möjligt krävs en hög skyddsnivå på avloppsrening.

Analyser och inventeringar

Varje område som granskats närmare presenteras i form av en matris baserat på det kunskapsunderlag som finns att tillgå. Varje område har varit föremål för översiktlig fältinventering.

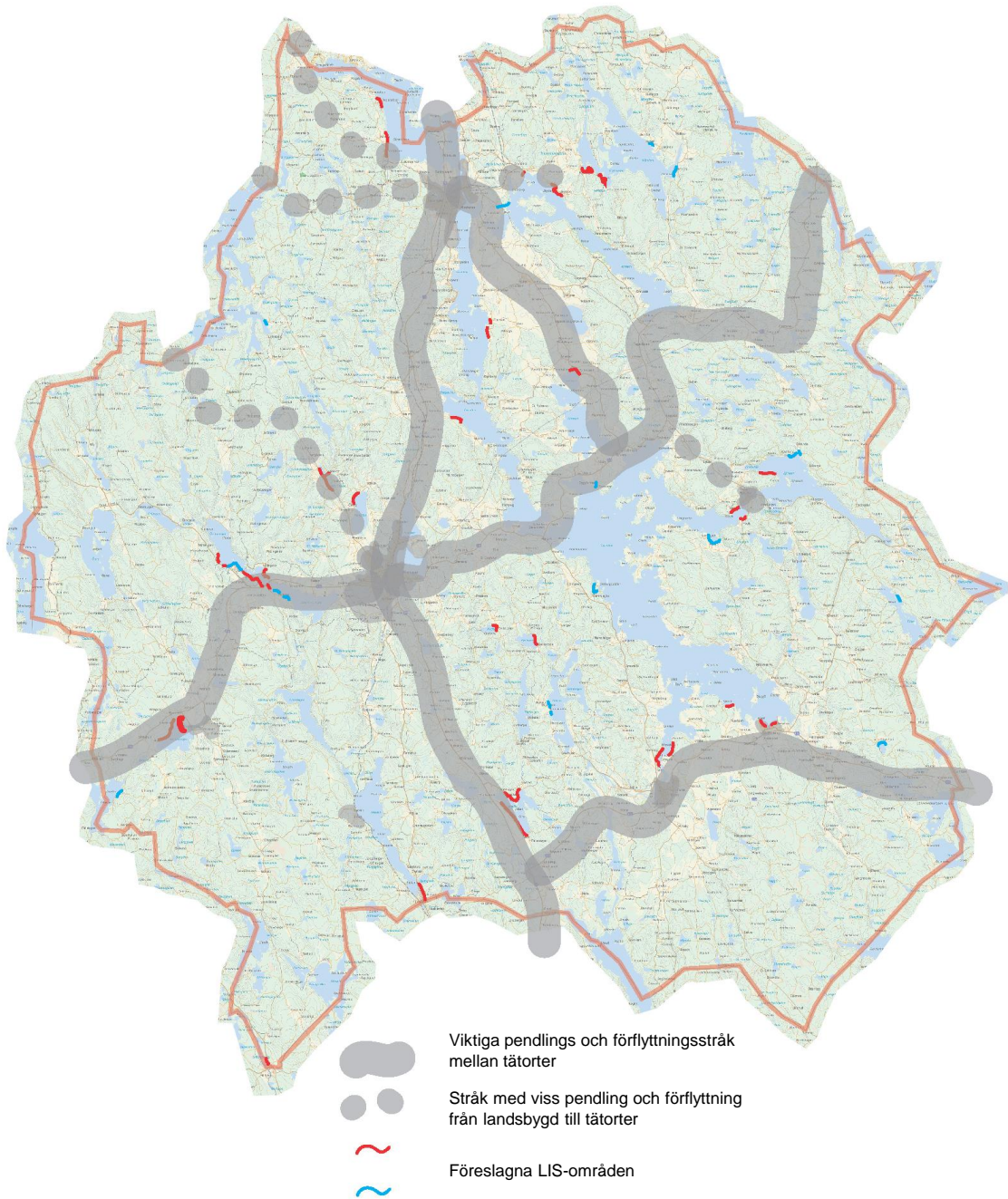
Översiktskarta LIS-områden

~ Föreslagna LIS-områden
~

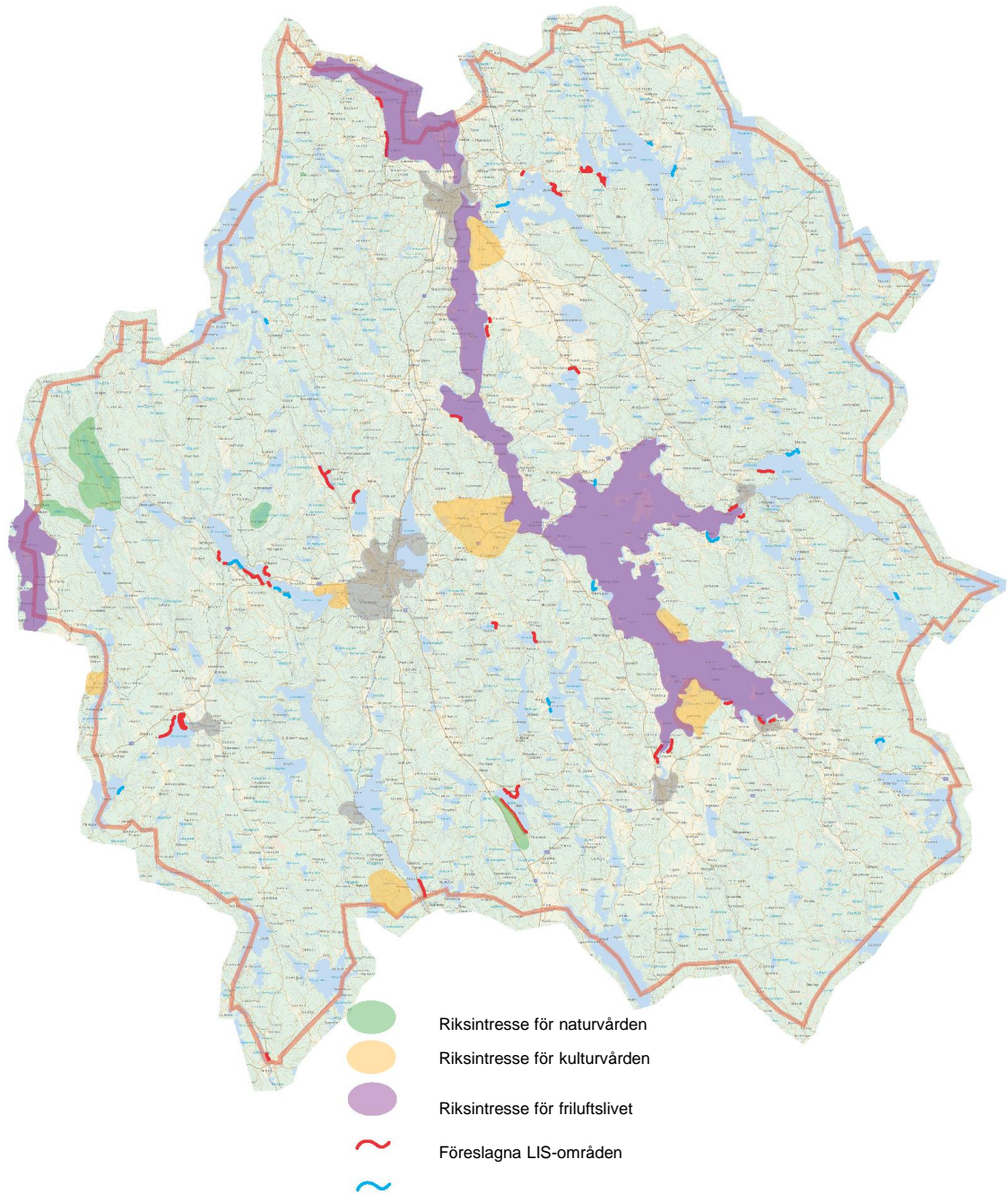

Kulturgeografiska stråk

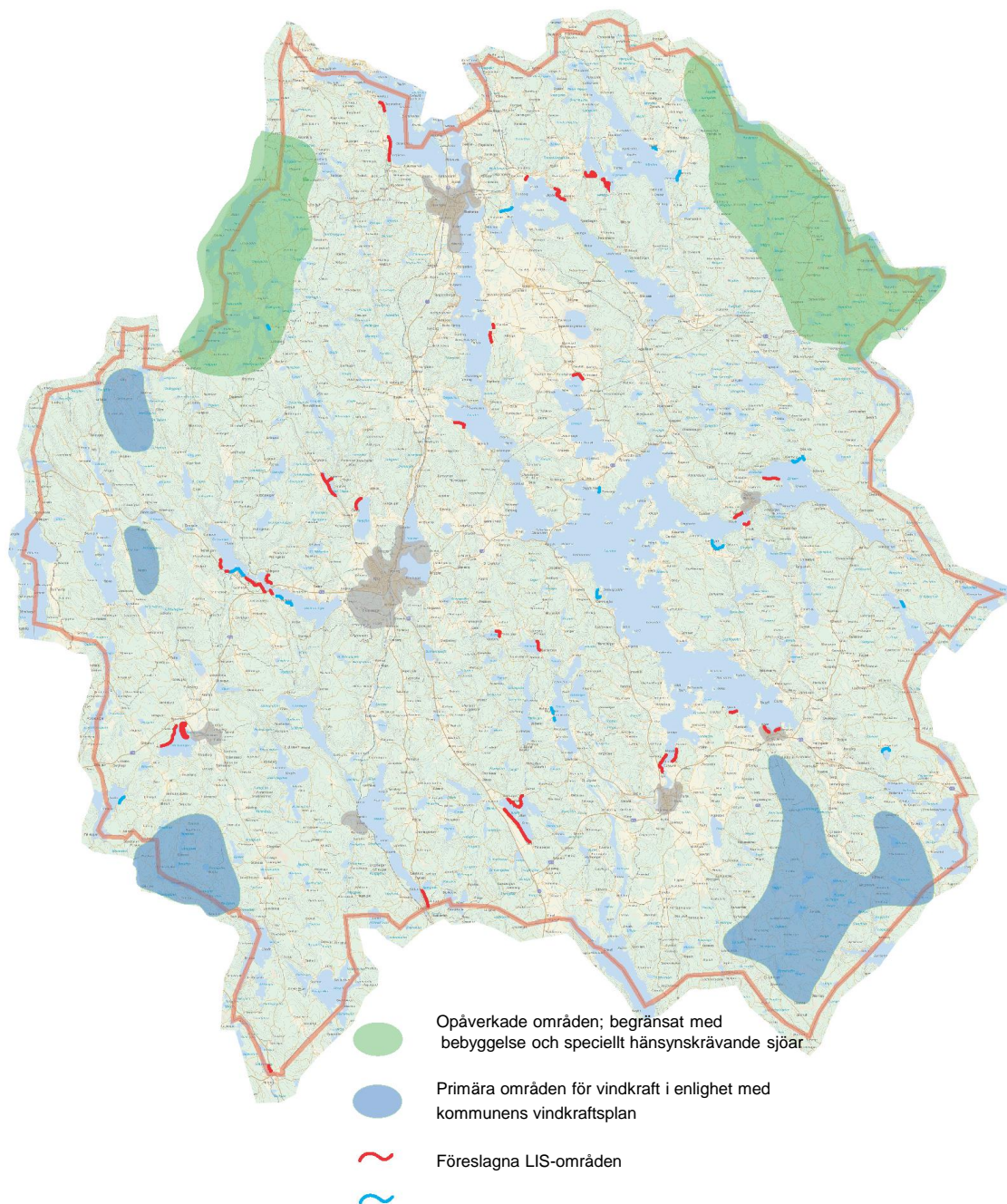

Riksintressen

Opåverkade områden och områden för vindkraft

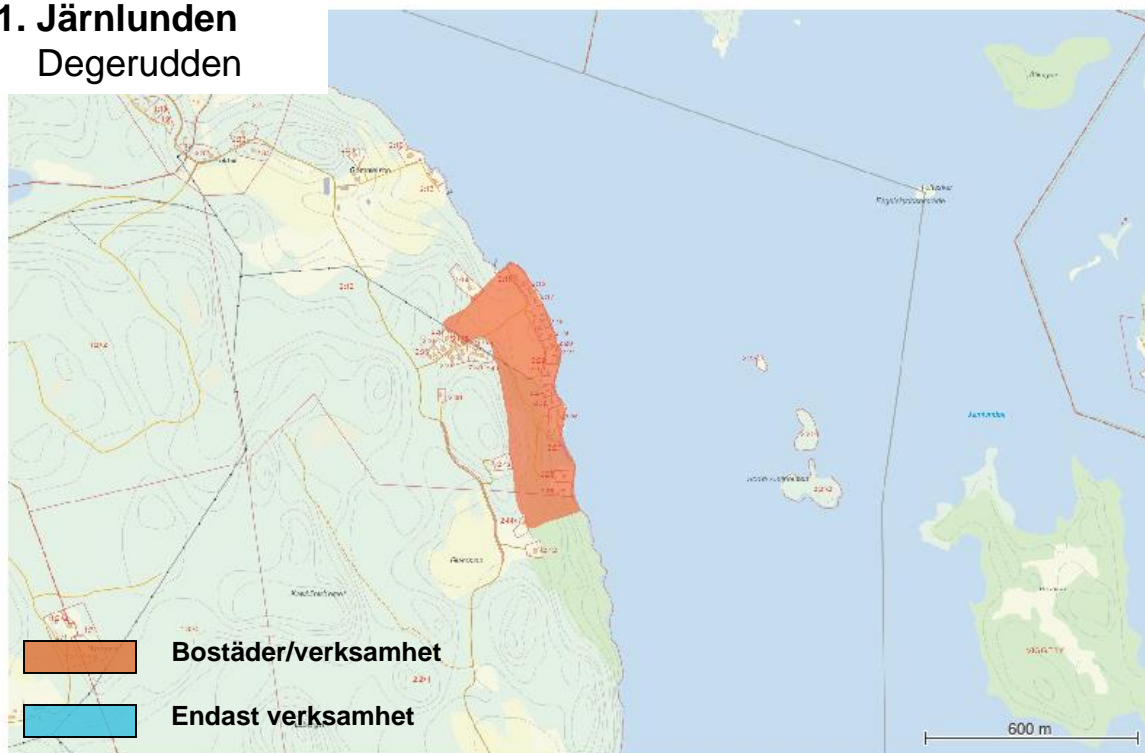

Föreslagna LIS-områden

Till varje område finns en detaljkarta med tillhörande beskrivning. Beskrivningen berör i många fall inte bara föreslagna LIS-områden utan även angränsande områden. Vid utpekande av LIS-områden har hänsyn tagits till de värdekärnor som beskrivs. Förutom de riksintressen som redovisas på översiktskartan har hänsyn tagits även till övriga kända värden.

1. Järnlunden Degerudden

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>Området vid Degerudden består delvis av ett öppet böljande landskap med inslag av åkermark i bruk. Här finns också stor-blockig blandskog med stora nivåskillnader.</p> <p>Här finns ett område med fritidsbebyggelse där strandremsan redan är ianspråktagen.</p>	<p>Järnlunden är av riksintresse för det rörliga friluftslivet med ett utökat strandskydd på 150 meter. Den aktuella sträckan bedöms inte som särskilt attraktiv för det rörliga friluftslivet.</p> <p>I området finns registrerade naturområden som betesmarker med högre klass.</p> <p>Förekomst av fornlämningar finns i området</p>	<p>Avståndet till Rimforsa samhälle är 6 km där det finns järnväg och Rv 34/23 med goda allmänna kommunikationer.</p> <p>Vägsträckan från Sonebo i söder till Degerudden i norr består av en mindre grusväg.</p> <p>En hög skyddsnivå krävs vid nybyggnation när det gäller avlopp.</p>	<p>Ett attraktivt område och ett attraktivt sjösystem med närhet till Linköping och Rimforsa.</p> <p>I området finns möjlighet till förtätning av redan befintlig bebyggelse.</p> <p>Området har anknytning till byn Sonebo som bedöms kunna utvecklas för bostäder och näringsverksamhet.</p>

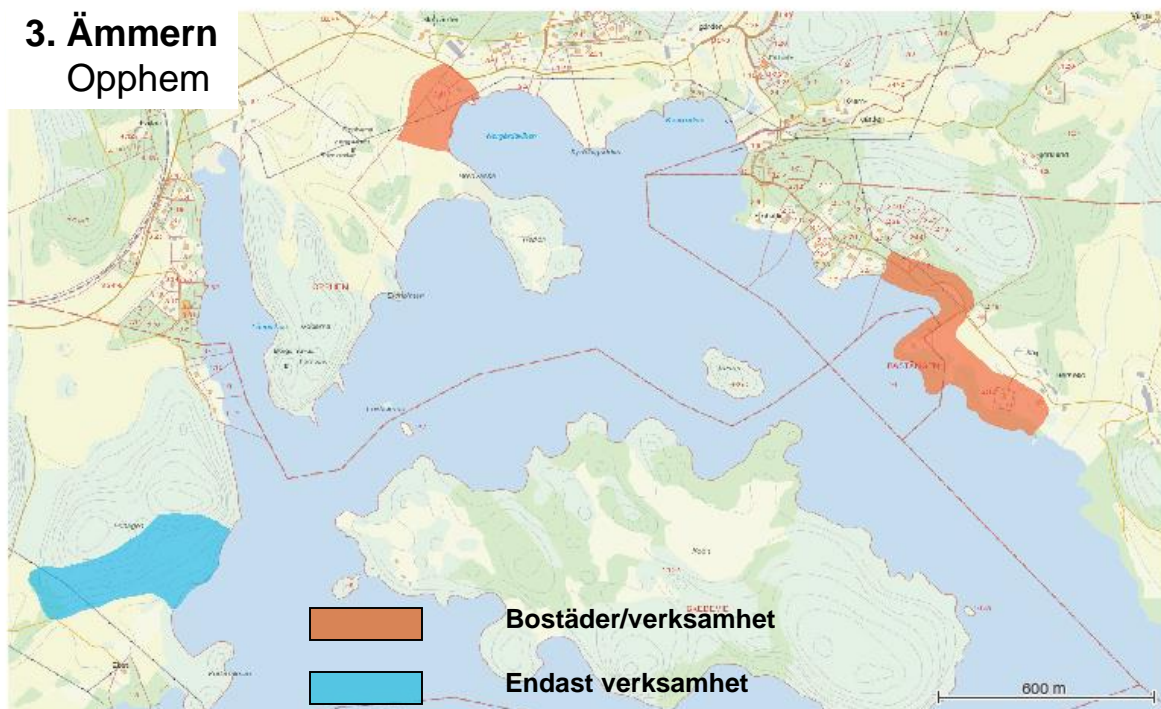
2. Järnlunden Sonebo

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>Området norr om Sonebo by består delvis av ett öppet böljande landskap med inslag av åkermark i bruk. Här finns också stor-blockig blandskog med stora nivåskillnader.</p> <p>Vissa partier stupar brant ner mot sjön.</p> <p>Viss strandnära bebyggelse finns, mest bestående av fritidshus men också permanentboende.</p>	<p>Järnlunden är av riksintresse för det rörliga friluftslivet med ett utökat strandskydd på 150 meter. Den aktuella sträckan bedöms inte som särskilt attraktiv för det rörliga friluftslivet.</p> <p>I området finns registrerade naturområden som betesmarker med högre klass.</p> <p>Förekomst av fornlämningar finns i området</p>	<p>Avståndet till Rimforsa samhälle är 4 km där det finns järnväg och Rv 34/23 med goda allmänna kommunikationer.</p> <p>Området berör det yttre skyddsområdet för vattentäkt.</p> <p>En hög skydds nivå krävs vid nybyggnation när det gäller avlopp.</p>	<p>Ett attraktivt område och ett attraktivt sjösystem med närhet till Linköping och Rimforsa.</p> <p>I delar av området finns möjlighet till förtätning av redan befintlig bebyggelse.</p> <p>Området har anknäring till byn Sonebo som bedöms kunna utvecklas för bostäder och näringsverksamhet.</p>

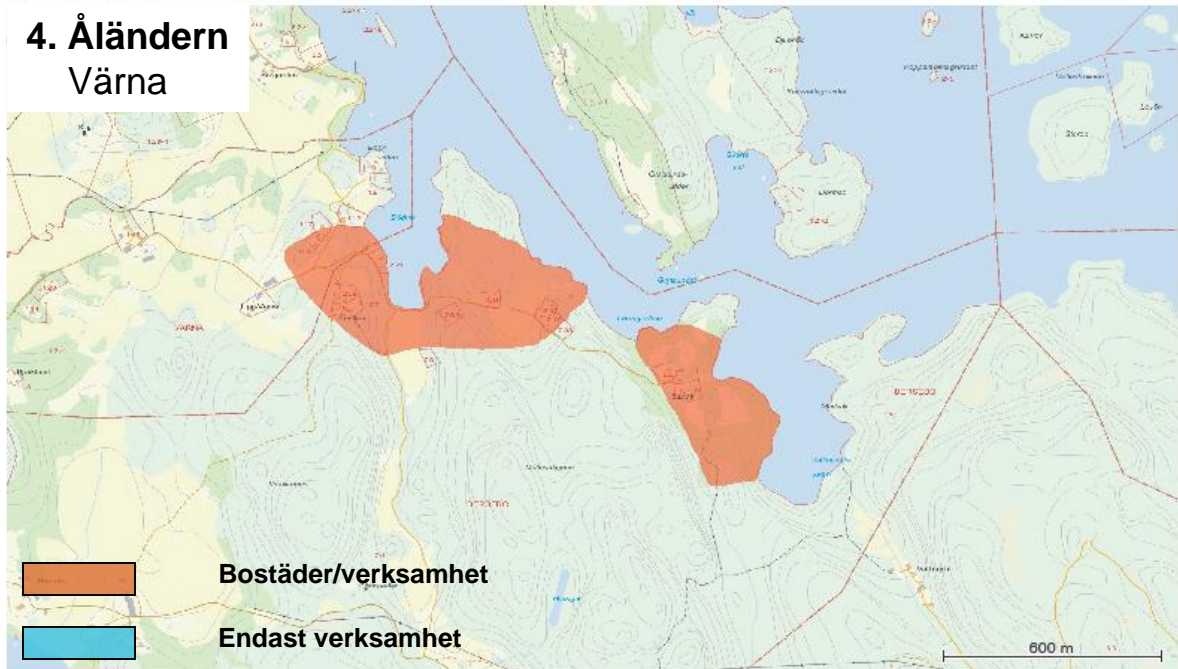

3. Ämmern Opphem

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>Ämmern-Oppeby Norra stranden av sjön, syd och väst om Opphems by består av åkermark med åkerholmar och en del ekar. Här finns också betesmarker.</p> <p>Området öster om Opphem består mest av betesmark med inslag av lövträd.</p> <p>Här finns viss befintlig bebyggelse. Det är både permanentbostäder och fritidshus.</p>	<p>I östra delen av området längs Ämmerns norra strand finns inslag av större ekar närmast stranden. På strandsträckan finns en bergbrant med rik granskog som klassas som högt naturvärde.</p> <p>Ämmern som har förbindelse med Kinda kanals sjösystem via Schedevi kanal har betydelse för det rörliga friluftslivet.</p> <p>Förekomst av fornlämningar finns i området.</p>	<p>Området ligger några km från Rimforsa samhälle. Här finns järnväg och Rv 34/23 med goda allmänna kommunikationer.</p> <p>Låglänta områden med översvämningsrisk finns längs strandsträckan i Nergårdsviken och Kvarnviken i sjön Ämmerns nordligaste del.</p> <p>Områdena väster om Opphems by berör det yttre skyddsområdet för vattentäkt.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>Närhet till Rimforsa och Linköping.</p> <p>Möjligheter finns för utveckling av befintlig lantbruksverksamhet och besöksnäring.</p> <p>Opphem är ett attraktivt område med ett etablerat permanentboende som kan växa ytterligare.</p>

4. Åländern Värna

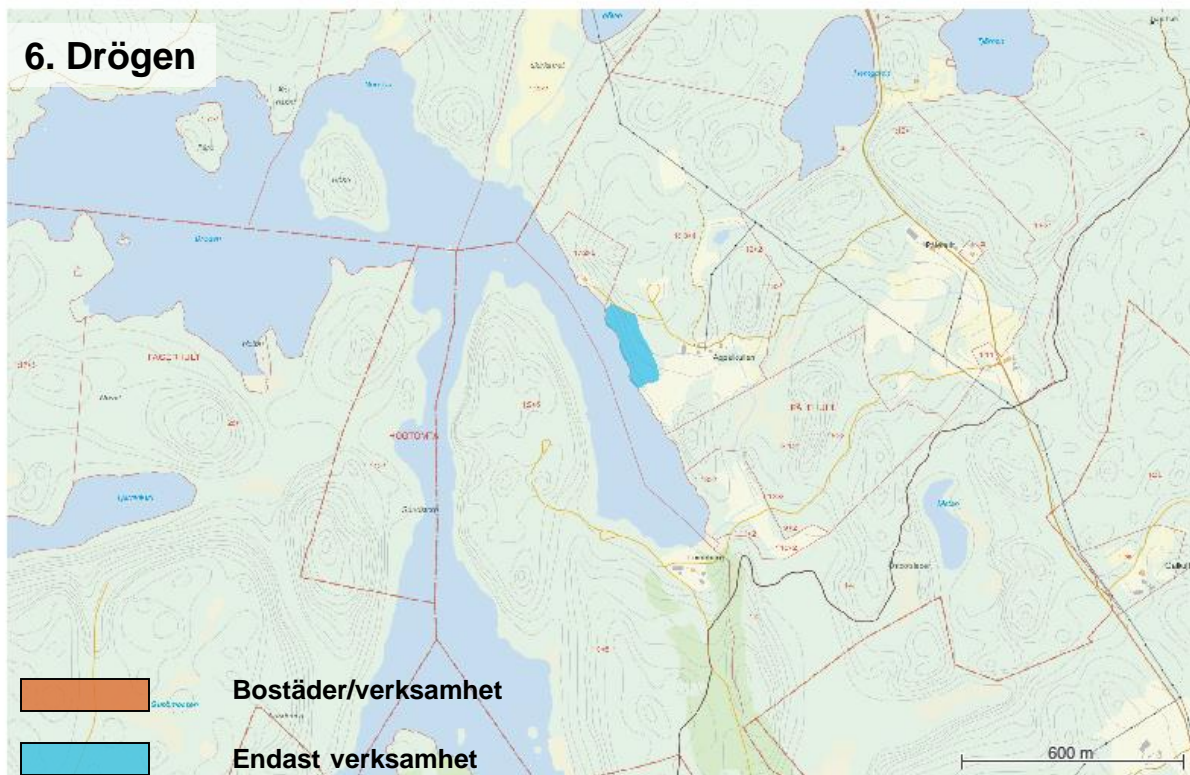
Allmän beskrivning	Värdekärnor	Fysiska förutsättningar	Motivering
<p>Området består av ängs och hagmarker som längre söderut övergår i barrskogsbevuxna bergsbranter med inslag av åkermark.</p>	<p>Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild</p> <p>I anslutning till området finns några bergsbranter med höga naturvärden samt förekomst av fornlämningar.</p> <p>Sportfiske bedrivs i sjön som utgör ett eget fiskevårdsområde.</p>	<p>Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp</p> <p>Det finns inga allmänna kommunikationer i området.</p> <p>Närmaste större ort är Åtvidaberg dit avståndet är 15 km.</p> <p>Vägen närmast områdena är mindre grusvägar.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>Motivering</p> <p>I det västra området finns möjlighet till förtätning av redan befintlig bebyggelse.</p> <p>Nya bostäder eller verksamheter i området kan förbättra den lokala utvecklingen och stärka underlaget för förbättrad infrastruktur och service.</p>

Allmän beskrivning	Värdekarior Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>Området vid Långnäs består av åkermark med inslag av hagmark närmast sjön.</p> <p>Området kring de yttre delarna av Härsjöviken på sjöns östra sida består av mycket kuperad blockrik blandskog. Vikens inre delar är kraftigt igenvuxen med mycket vass.</p>	<p>Åländern är en sjö av klarvattenskaraktär och är av ett visst intresse för det rörliga friluftslivet.</p> <p>Härsjövikens inre delar är kraftigt igenvuxen med mycket vass och bedöms inte som intressant för det rörliga friluftslivet.</p> <p>Ett Natura-2000 område berör Härsjövikens östra sida.</p> <p>Sportfiske bedrivs i sjön som utgör ett eget fiskevårdsområde.</p>	<p>Det finns inga allmänna kommunikationer i området.</p> <p>Närmaste större ort är Åtvidaberg dit avståndet är cirka 15 km.</p> <p>Vägen närmast områdena är en mindre grusvägar.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>I dessa områden finns möjligheter för utveckling av i första hand besöksnäringen.</p> <p>Det ena området ligger i nära anslutning till gården Långnäs. Här bedrivs skogsbruk och köttdjursproduktion. Planer finns för att utveckla jakt och fisketurismen i som ett komplement till övrig verksamhet.</p>

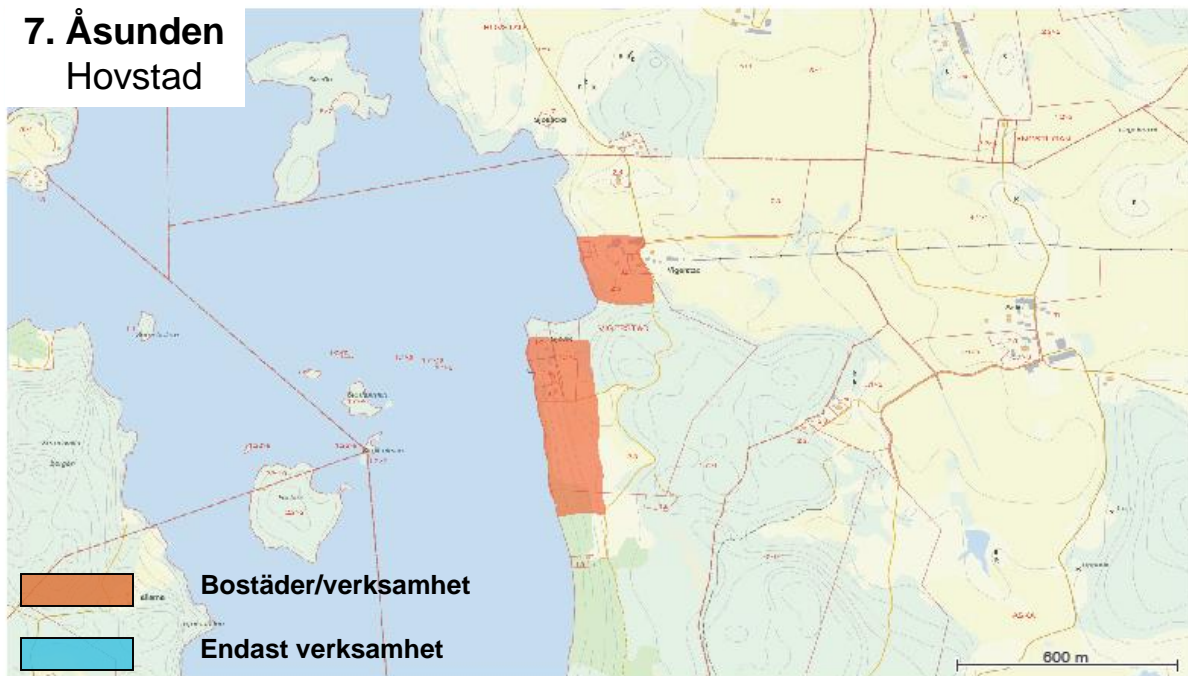
6. Drögen

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
Drögen är en klarvattensjö med högt naturvärde. Den är omgiven av skogsmark med sparsam bebyggelse. Sjön är flikig med många vikar.	<p>I anslutning till området finns Appellkullens hagmarker.</p> <p>Drögen utgör ett eget fiskevårdsområde och är attraktiv för sportfiske.</p> <p>Sjön är även attraktiv för friluftsliv som kanotning och långfärdsskridskoåkning.</p>	<p>Det finns inga allmänna kommunikationer i området.</p> <p>Närmaste större ort är Rimforsa dit avståndet är 14 km. Det är 10 km till Rv 23/34 med bra bussförbindelser.</p> <p>Vägen närmast området är en mindre grusväg.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>I området bedrivs idag en besöksnäring inriktad på fisketurism som kan utvecklas ytterligare. Planer finns även att utveckla upplevelseturism där de kultur och miljövärden som finns i anslutning till området kan bli en tillgång.</p>

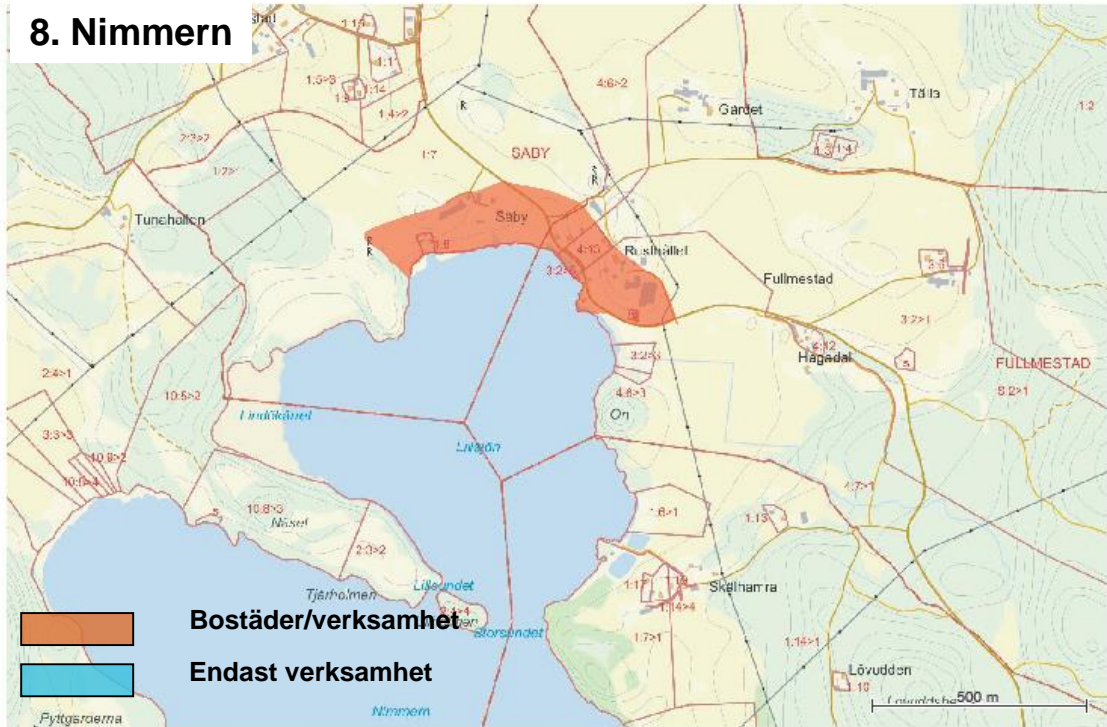

7. Åsunden Hovstad

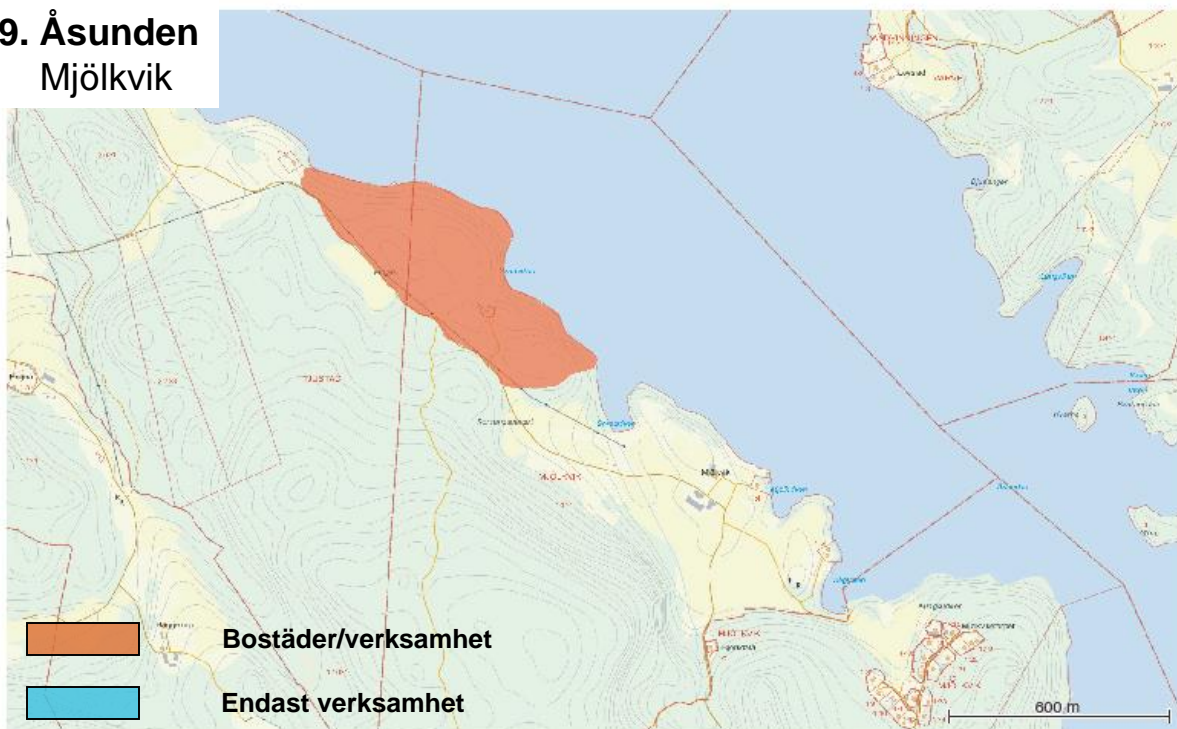
Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>Området består av åkermark med inslag av buskrik betesmark.</p> <p>Norr om området finns en båtbygga och badplats.</p> <p>Det bedrivs ett aktivt jordbruk inom området.</p>	<p>Inom området finns några mindre områden med högt naturvärde.</p> <p>Sjön Åsunden är riksintresse för det rörliga friluftslivet med ett utökat strandskydd på 150 meter.</p> <p>Åsunden är attraktiv för sportfiske med en etablerad fisketurism och ett eget fiskevårdsområde.</p>	<p>Avståndet till Rimforsa samhällen är ungefär 7 km. Här finns järnväg och Rv 34/23 med goda allmänna kommunikationer.</p> <p>Belagd väg med busslinje finns mellan Oppeby och Rimforsa.</p> <p>En mindre grusväg passerar närmast områdena.</p> <p>Området berör det yttre skyddsområdet för vattentäkt.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>Området ansluter till Vallaslätten som är ett av kommunens få sammanhängande slättområden med brukad åkermark.</p> <p>Området ligger i anslutning till Valla by som kan erbjuda en viss service.</p> <p>Nya bostäder och verksamheter kan skapa förutsättningar för bättre infrastruktur och ytterligare serviceutbud.</p> <p>Området mellan Oppeby och Rimforsa är ett naturligt kulturgeografiskt stråk.</p>

8. Nimmern

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
Området består av kuperad betesmark med höjdparter närmast stranden.	Nimmern är grund och näringsrik till sin karaktär med dålig vattenstatus. Det är mycket vass utmed stränderna och därmed inte särskilt attraktivt för det rörliga friluftslivet. Ett visst sportfiske bedrivs i sjön som utgör ett eget fiskevårdsområde.	Avståndet till Kisa och Rimforsa samhällen är ungefär 1 mil. Här finns järnväg och Rv 34/23 med goda allmänna kommunikationer. Närbelägna Lv 134 kan erbjuda en viss busstrafik. Vägen mellan Oppeby och Rimforsa är ett naturligt kulturgeografiskt stråk. Här går också en busslinje. Nimmerns dåliga vattenstatus ställer mycket höga krav på avloppsrening vid eventuell nybyggnation.	Området ansluter till Vallaslätten som är ett av kommunens få sammanhängande slättområden med brukad åkermark. Området har många byar med äldre bebyggelse som har behållit sin karaktär av levande landsbygd och bedöms utvecklas för bostäder och näringsverksamhet.

9. Åsunden Mjölkvik

Allmän beskrivning	Värdekärnor	Fysiska förutsättningar	Motivering
<p>Området väster om gården Mjölkvik består av kuperad åker och betesmark. Här finns också en dalsänka.</p> <p>Längre västerut består området av blandskog, med en brant strandlinje mot Åsunden.</p> <p>Öster om gården Mjölkvik finns ett område med ett 10-tal fritidshus.</p>	<p>Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild</p> <p>Åsunden är av riksintresse för det rörliga friluftslivet med ett utökat strandskydd till 150 meter.</p> <p>Väster om gården Mjölkvik finns en ekhage med högt naturvärde.</p> <p>Åsunden är attraktiv för sportfiske med en etablerad fisketurism och ett eget fiskevårdsområde</p>	<p>Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp</p> <p>Området ligger i nära anslutning till Rv 23/34 där det finns goda allmänna kommunikationer.</p> <p>En mindre grusväg leder in till området.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>Närhet till riksväg 23/34 som är ett naturligt kulturgeografiskt stråk med goda allmänna kommunikationer.</p> <p>Närhet till Rimforsa och Kisa samhällen.</p> <p>Möjlighet finns för utveckling av befintlig lantbruksverksamhet, näringsverksamhet eller bostäder.</p>

10. Åsunden – Väsby

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>Området består av öppen sluttande gräsmark med inslag av ung lövskog.</p>	<p>Åsunden är av riksintresse för det rörliga friluftslivet med ett utökat strandskydd till 150 meter.</p> <p>På västra sidan om Talleviken finns Torrebergs bergbrant med höga naturvärden.</p> <p>Åsunden är attraktiv för sportfiske med en etablerad fisketurism och ett eget fiskevårdsområde</p>	<p>Avståndet till Kisa samhälle är ungefär 1 mil. Här finns järnväg och Rv 34/23 med goda allmänna kommunikationer.</p> <p>Närbelägna Lv 134 kan erbjuda en viss busstrafik.</p> <p>Mindre grusväg leder till området</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>I området finns ett levande jordbruk som kan kompletteras med exempelvis fisketurism.</p> <p>I Åsunden finns en etablerad fisketurism som kan utvecklas ytterligare.</p>

11. Eksjöarna- Hargsjön

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>På västra sidan av Nedre Eksjön, mellan sjön och vägen mellan Kisa och Ulrika, finns befintlig bebyggelse bestående av både fritidshus och permanentboende.</p> <p>Västra sidan av Övre Eksjön består av ung lövskog.</p> <p>Norra delarna består av låglänt granskog med inslag av åkermark. Här finns också en gles befintlig bebyggelse.</p>	<p>Norr om sjöarna finns Natura-2000 området Yxefall.</p> <p>Väster om vägen mellan Kisa och Ulrika finns också några hagmarker med höga naturvärden.</p> <p>Eksjöarna ingår inte i något fiskevårdsområde.</p> <p>Förekomst av fornlämningar finns området.</p> <p>Väster om Hargsjön ligger Korpberget med höga naturvärden och norr om sjön finns en lövskog med höga naturvärden.</p> <p>Hargsjön är vassrik och svårtillgänglig från land, med litet intresse för det rörliga friluftslivet.</p> <p>Hargsjön är ett eget fiskevårdsområde.</p>	<p>Området ligger nära Kisa samhälle och Rv 23/34 med goda kommunikationer.</p> <p>Belagd väg mellan Kisa och Ulrika passerar västra sidan av sjöarna.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p> <p>Vid Nedre Eksjön låg tidigare ett sågverk vilket innebär att risk kan finnas för förorenad mark vilket bör utredas innan exploatering kan ske.</p>	<p>Närhet till Kisa samhälle.</p> <p>Förtätning av befintlig bebyggelse är möjlig.</p> <p>Inom området finns viss verksamhet inom besöksnäringen som kan utvecklas ytterligare.</p>

12. Åsunden Ryda

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>Norr om Rydaviken finns delvis låglänta betesmarker med omgivande bergshöjder. Söder om viken finns betesmarker med inslag av lövholmar.</p> <p>Några befintliga fritidshus finns i området.</p>	<p>Åsunden är av riksintresse för det rörliga friluftslivet med ett utökat strandskydd till 150 meter.</p> <p>Öster om området vid Ryda finns Ryda naturreservat.</p> <p>Åsunden är attraktiv för sportfiske med en etablerad fisketurism och ett eget fiskevårdsområde.</p>	<p>Områden ligger relativt nära Björkfors samhälle där det finns bussförbindelse till Kisa och Rimforsa.</p> <p>Från Björkfors är det 5 km till länsväg 134.</p> <p>En mindre grusväg leder in i området.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>Närhet till Björkfors samhälle.</p> <p>I Ryda finns en etablerad verksamhet inom besöksnäringen som kan utvecklas ytterligare.</p>

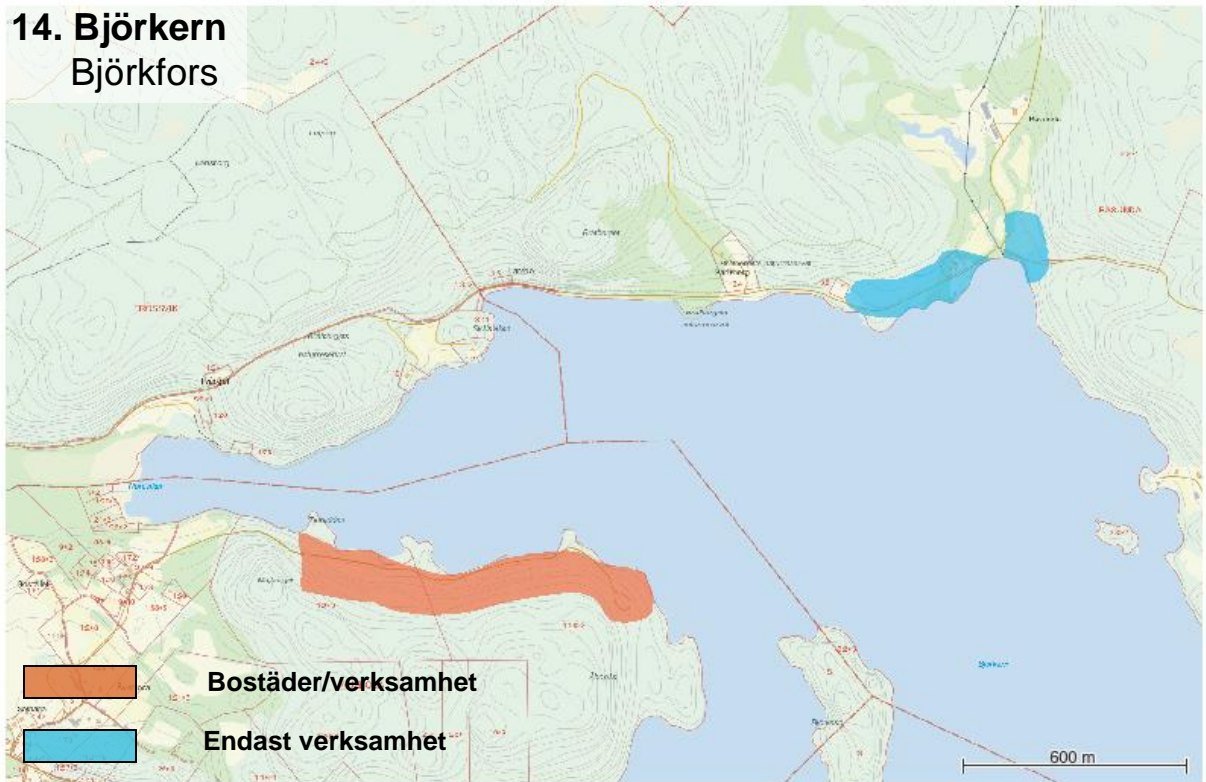
13. Åsunden Björkfors

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar	Motivering
<p>Norra stranden av Björkforsviken består av en bergssluttning med delvis avverkad blandskog. Längre in i viken finns befintlig bebyggelse bestående av både fritidshus och permanentboende.</p> <p>Strövstigar finns längs stranden samt ett elljusspår strax norr om området.</p> <p>Södra delen av viken är mestadels brant men det finns ett område med öppen mark.</p>	<p>Sjön Åsunden är riksintresse för det rörliga friluftslivet med ett utökat strandskydd på 150 meter.</p> <p>Åsunden är attraktiv för sportfiske med en etablerad fisketurism.</p> <p>Åsunden utgör ett eget fiskevårdsområde.</p>	<p>Området ligger i anslutning till eller nära Björkfors samhälle, varifrån det finns busslinje till centralorterna Kisa och Rimforsa.</p> <p>Mindre bilväg finns i anslutning till området söder om Björkforsviken, däremot inte till området norr om viken.</p> <p>Föreslagna områden ligger inom planerat inre skyddsområde för vattentäkt.</p> <p>Vid nybyggnation kommer krav att ställas på anslutning till kommunalt vatten och avlopp.</p>	<p>Närhet till Björkfors samhälle där nya bostäder och verksamheter kan ge utrymme för en ökad service.</p> <p>Möjligheter finns för utveckling av befintlig lantbruksverksamhet och verksamheter inom besöksnäringen.</p>

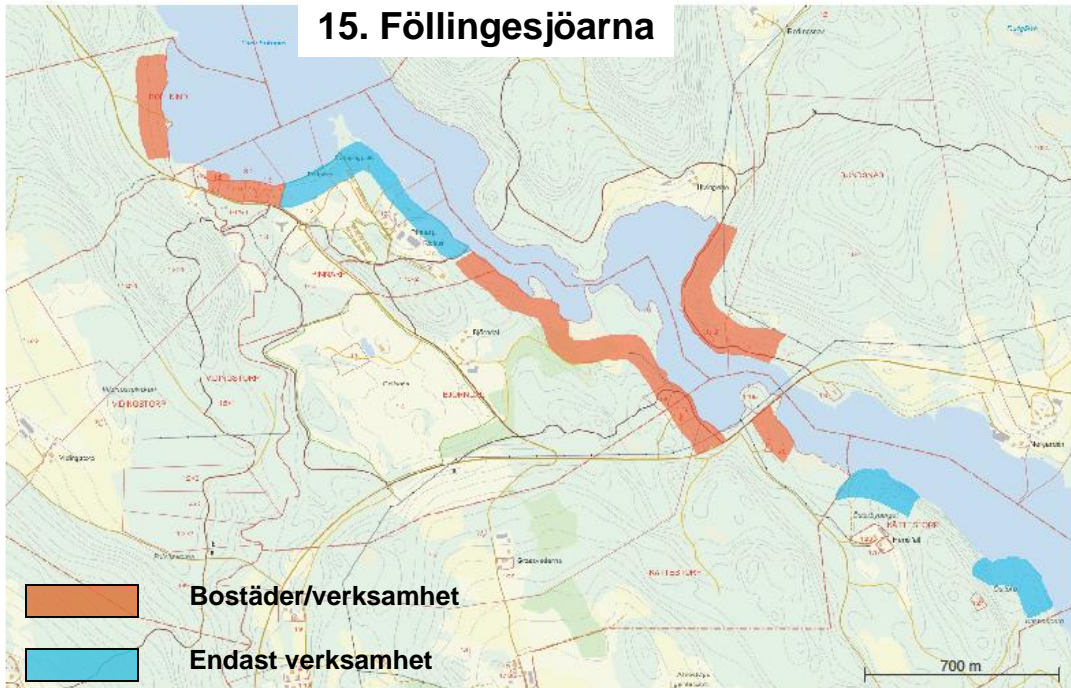
14. Björkern Björkfors

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar	Motivering
<p>Björkerns norra strand består mestadels av bergsbranter. I anslutning till Basunda gård finns lite åkermark.</p> <p>Björkerns södra strand i anslutning till Nordviken består av kuperad delvis avverkad skogsmark.</p>	<p>Norr om sjön Björkern ligger Bråbergets naturreservat. Det finns hagmarker med högt naturvärde i anslutning till Basunda gård.</p> <p>Björkern har betydelse för det rörliga friluftslivet och en viss fisketurism bedrivs här.</p> <p>Björkern utgör ett eget fiskevårdsområde.</p>	<p>Områden ligger i anslutning till eller relativt nära Björkfors samhälle, varifrån det finns busslinje till centralorterna Kisa och Rimforsa.</p> <p>Det går en mindre grusväg längs med Björkerns norra strand och en mindre skogsbilväg genom området söder om Nordviken.</p> <p>Områden ligger inom det inre skyddsområdet för vattentäkt.</p> <p>Vid nybyggnation kommer krav att ställas på anslutning till kommunalt vatten och avlopp.</p>	<p>Närhet till Björkfors samhälle där nya bostäder och verksamheter kan ge utrymme för en ökad service.</p> <p>Möjligheter finns för utveckling av befintlig lantbruksverksamhet och verksamheter inom besöksnäringen.</p>

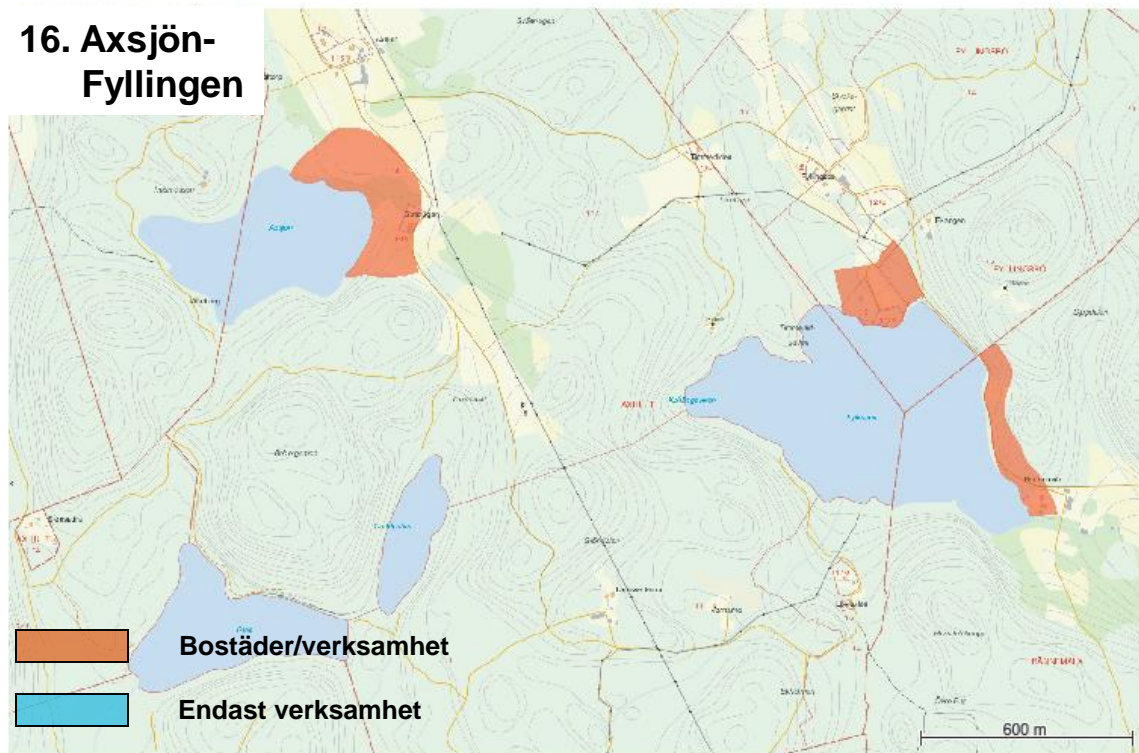

15. Föllingesjöarna

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>Västra sidan om Pinnarps består av blandskog. Söder om Pinnarp finns en ridanläggning med betesmark och delvis avverkad granskog.</p> <p>Området närmast bron vid Lv 134 består av höglänt blandskog och avverkad barrskog.</p> <p>Närmast bron på norra sidan av Övre Föllingen finns en delvis brant talldominerad blandskog. Här finns några äldre fritidshus.</p> <p>Området söder om väg 134 utmed södra sidan av Nedre Föllingen består i huvudsak av blandskog.</p>	<p>Vid Övre Föllingen finns bergsbranter med höga naturvärden. Här mynnar också Pinnarpsbäcken som är ett Natura-2000 område. Området är sedan länge ett attraktivt rekreations- område.</p> <p>Vandringsleden "Östgötaleden" passerar området och här finns även kanotled. I anslutning till området finns också en 9-håls golfbana.</p> <p>På södra sidan av Nedre Föllingen finns en bergsbrant med höga naturvärden. Norr om bron finns också ett område med äldre ekar.</p> <p>Sjöarna har ett eget fiskevårdsområde.</p>	<p>Området ligger relativt nära Kisa samhälle och Rv 23/34 med goda kommunikationer.</p> <p>Lv 134 mellan Kisa och Österbymo går genom området.</p> <p>Belagd väg passerar Pinnarps fritidsanläggning.</p> <p>Mindre grusväg löper närmast vattnet på östra sidan.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>Närhet till Kisa samhälle.</p> <p>I västra delen av området finns en etablerad verksamhet inom besöksnäringen med bad, camping, hotell, ridning, friluftsliv och golf som kan utvecklas ytterligare. I detta område ska eventuell nybyggnation stödja besöksnäring, rekreation eller friluftsliv.</p> <p>Lv 134 är ett naturligt kulturgeografiskt stråk. De områden som ligger i anslutning till vägen bedöms som lämpliga även för bostäder.</p>

16. Axsjön-Fyllingen

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>Östra sidan av Axsjön består av glest trädbevuxen betesmark. Här finns även åkermark.</p> <p>Östra sidan av Fyllingen består av delvis brant sluttande blandskog. En liten bilväg finns närmast vattnet. Åkermark finns närmast gården Bänнемåla.</p> <p>Norra området vid Fyllingen består av avverkad blandskog och åkervall.</p>	<p>Norr om Axsjön finns en lövskog med högt naturvärde. En vandringsled passerar området och en mindre badplats finns i Axsjön.</p> <p>I anslutning till Fyllingen finns naturvärden i form av lövskog, hamlade askar och brandfält. Ängs och hagmarker finns norr om sjön.</p> <p>Axsjön och Fyllingen är små sjöar med lågt intresse för det rörliga friluftslivet.</p> <p>Fyllingen ingår i Täfternsjöarnas fiskevårdsområde.</p> <p>Förekomst av fornlämningar finns i området öster om Axsjön.</p>	<p>Områdena vid Axsjön och Fyllingen ligger 1 mil från Kisa samhälle och Rv 23/34 med goda kommunikationer.</p> <p>Länsväg 134 mellan Kisa och Åtvidaberg passerar 5 km från området.</p> <p>En mindre grusväg passerar genom området.</p> <p>En hög skydds nivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>Områdena har närhet till Kisa samhälle. I dessa områden finns bebyggelse med viss turistisk verksamhet som kan utvecklas.</p> <p>Området vid Axsjön har anknötning till byn Axhult som bedöms kunna utvecklas.</p>

17. Åsunden- Gummingebo

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>En mindre grusväg via gården Gummingebo leder in till området som består av åkermark och kuperad barrskog</p> <p>Här finns redan ett antal fritidshus i strandnära läge.</p>	<p>Åsunden är av riksintresse för det rörliga friluftslivet med ett utökat strandskydd till 150 meter.</p> <p>Nord och väst om området finns bergsbranter med höga naturvärden</p> <p>Åsunden är attraktiv för sportfiske med en etablerad fisketurism och ett eget fiskevårdsområde</p>	<p>Avståndet till Kisa samhälle är 12 km. Här finns järnväg och Rv 34/23 med goda allmänna kommunikationer.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>I området finns ett levande jordbruk som behöver kompletteras.</p> <p>Planer finns att utveckla turistnäringen med internationellt turistfiske.</p> <p>I Åsunden finns en etablerad fisketurism som kan utvecklas ytterligare.</p>

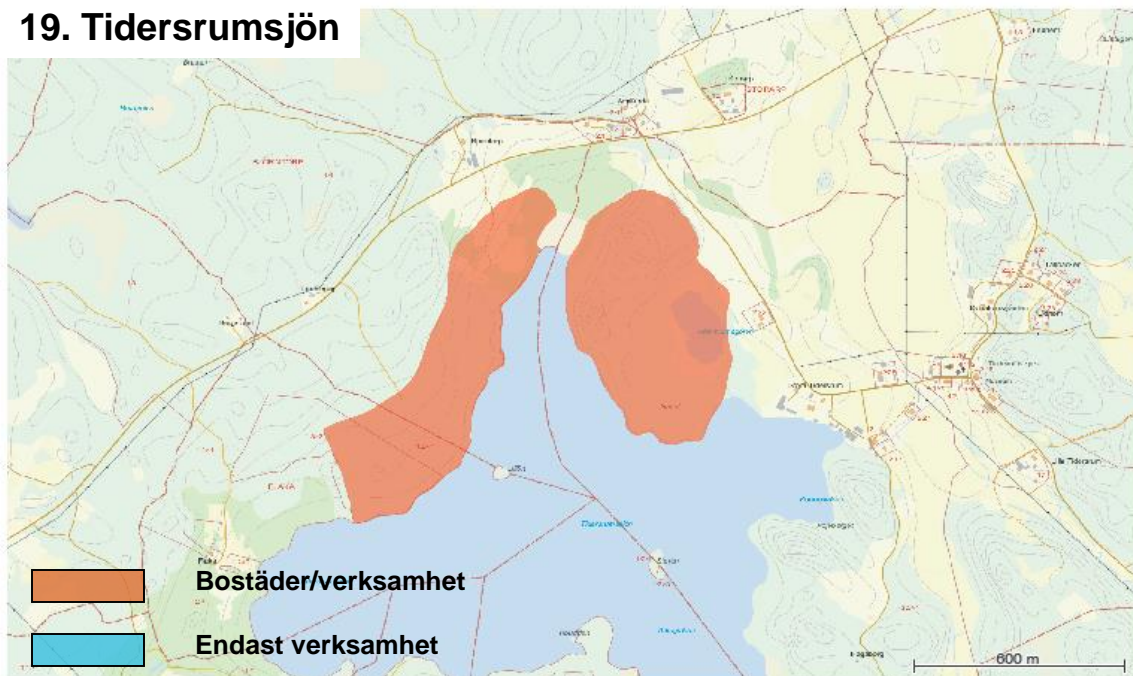
18. Fälen

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>En mindre grusväg via byn Fjärdingsbo leder in till området som består av blandskog och yngre planterad barrskog.</p>	<p>Norr om området ligger Fjärdingsbo löväng och lövskog.</p> <p>Sjön Fälen ingår inte i något fiskevårdsområde</p>	<p>Området ligger 13 km från Hycklinge samhälle.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>En viss jaktturism bedrivs redan i området.</p> <p>Denna samt en viss fisketurism i sjön Fälen bör kunna utvecklas.</p>

19. Tidersrumssjön

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort ,Kommunikationer Avlopp	Motivering
<p>Östra och södra sidan av Tidersrumssjön består av mycket blockrik granskog. Här finns också en del sumpskog närmast stranden.</p> <p>Området i nordväst mellan sjön och Lv 134 består av glest bevuxen betesmark varvat med hyggen och ungskog. Norr om sjön finns en barrskogsdominerad höjdrygg.</p>	<p>I anslutning till det östra området ligger Tidersrum kyrkby som är av riksintresse för kulturmiljövården.</p> <p>Eventuell bebyggelse bör anpassas till riksintressets värden.</p> <p>Väster om Tidersrumssjön finns ekhagar med högt naturvärde. Sjön är vassrik och svårtillgänglig från land, med litet intresse för det rörliga friluftslivet.</p> <p>Sjön ingår inte i något fiskevårdsområde</p>	<p>Lv 134 mellan Kisa och Österbymo går förbi området.</p> <p>Mindre belagd väg finns genom Tidersrums by.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>Närhet till länsväg 134 som är ett kulturgeografiskt stråk.</p> <p>Ny bebyggelse eller näringsverksamhet i nära anslutning till Tidersrums by kan ge underlag för ökad service och förbättra den lokala utvecklingen i området.</p>

20. Täftern

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, kommunikationer avlopp	Motivering
<p>Täfterns västra strand består av gles blandskog med inslag av ängsmarker.</p> <p>Området vid Täftern ligger i anslutning till Rummemåla by.</p>	<p>I anslutning till området vid Täftern finns hagmarker med ädellövträd.</p> <p>Fyllingen och Täftern ingår i Täfternsjöarnas fiskevårdsområde.</p>	<p>Området vid Rummemåla ligger i mil från Horn. En mindre grusväg leder in till området.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>I området bedöms lantbruk och skogsbruk kunna utvecklas ytterligare.</p> <p>Sjön har bra vattenkvalitet och är rik på fisk och kräftor.</p>

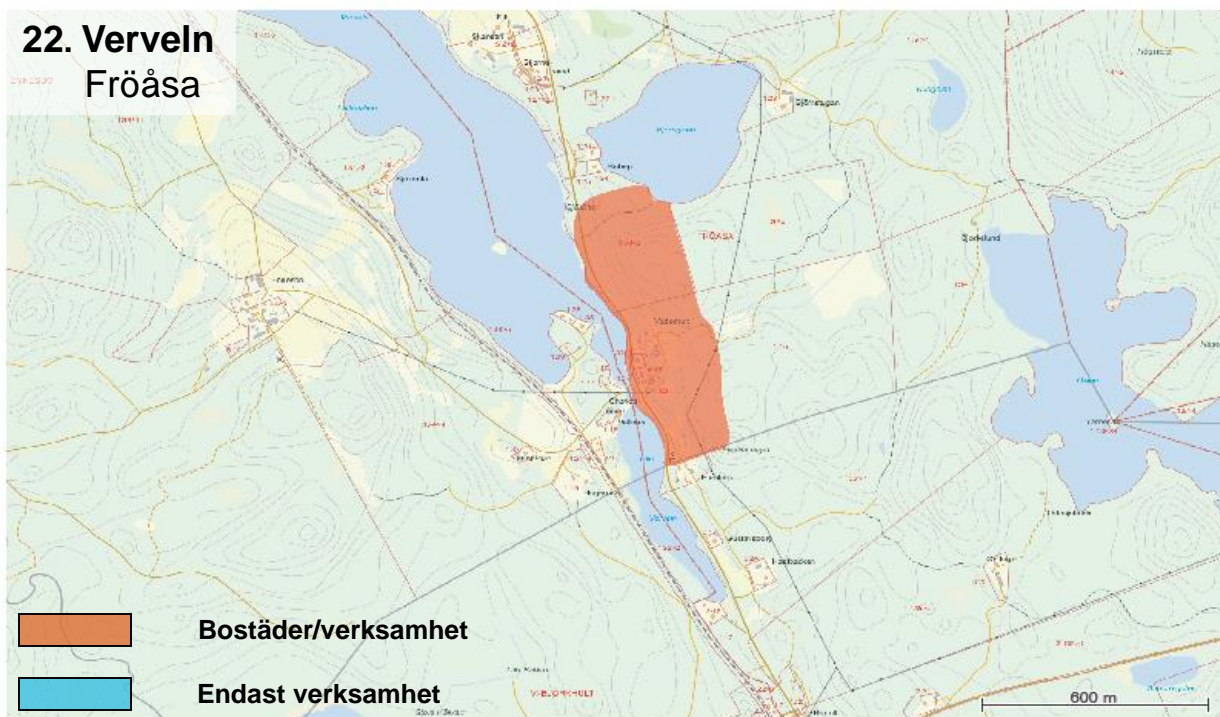
21. Narven

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer Avlopp	Motivering
Narven är en sjö av klarvattenskaraktär. Området består av barrskog.	Sjön ingår inte i något fiskevårdsområde	Lv 134 mellan Kisa och Österbymo går förbi området. En mindre grusväg leder till området vid Narven. En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.	Närhet till länsväg 134 som är ett kulturgeografiskt stråk. En viss stuguthyrning för turistverksamhet som kan utvecklas bedrivs redan vid Narven.

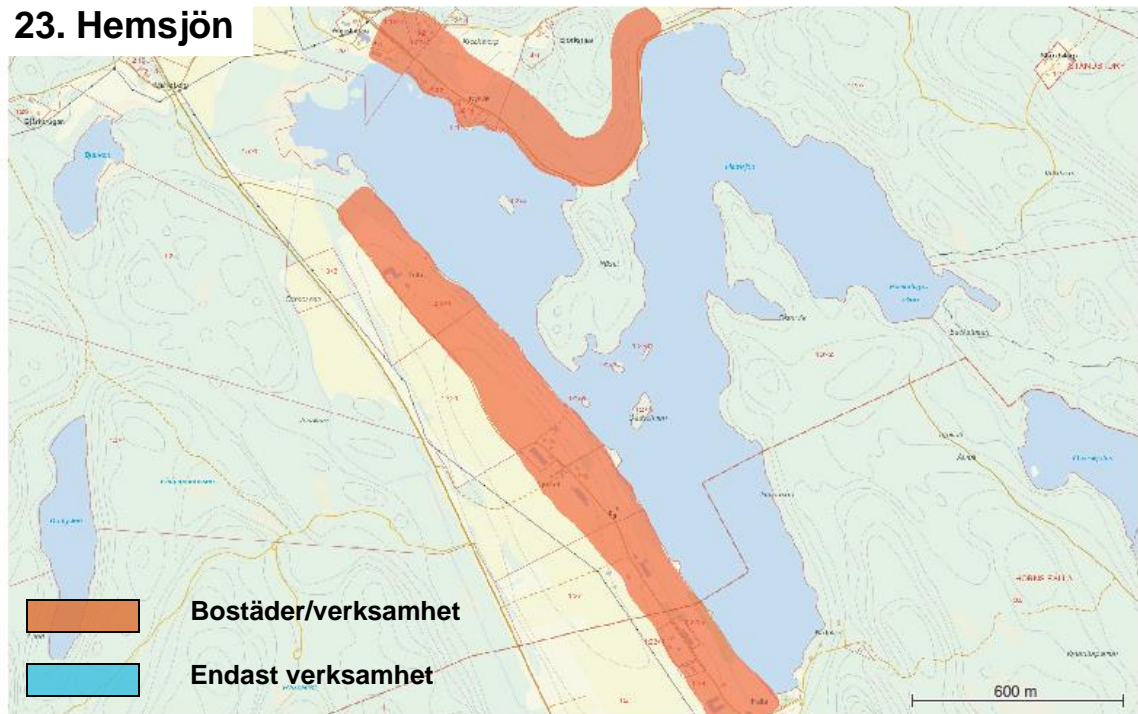
22. Verveln Fröåsa

Allmän beskrivning	Värdekärnor	Fysiska förutsättningar	Motivering
<p>Området har inte varit föremål för fältinventering men det kommer att ske under samrådstiden.</p> <p>Området berör också Björngölen.</p>	<p>Norr om området finns en grusformation vid sjön Verveln.</p> <p>Sjön ingår inte i något fiskevårdsområde.</p>	<p>Området ligger i anslutning till vägen mellan Gullringen och Kisa.</p> <p>Det är 7km till Rv 34/23 med goda allmänna kommunikationer.</p> <p>Närmaste tätort är Gullringen dit det är 7 km.</p> <p>En hög skyddsnivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>Området ligger nära byn Björkhult och tätorten Gullringen i Vimmerby kommun.</p> <p>Möjlighet finns till förtätning av redan befintlig bebyggelse</p>

23. Hemsjön

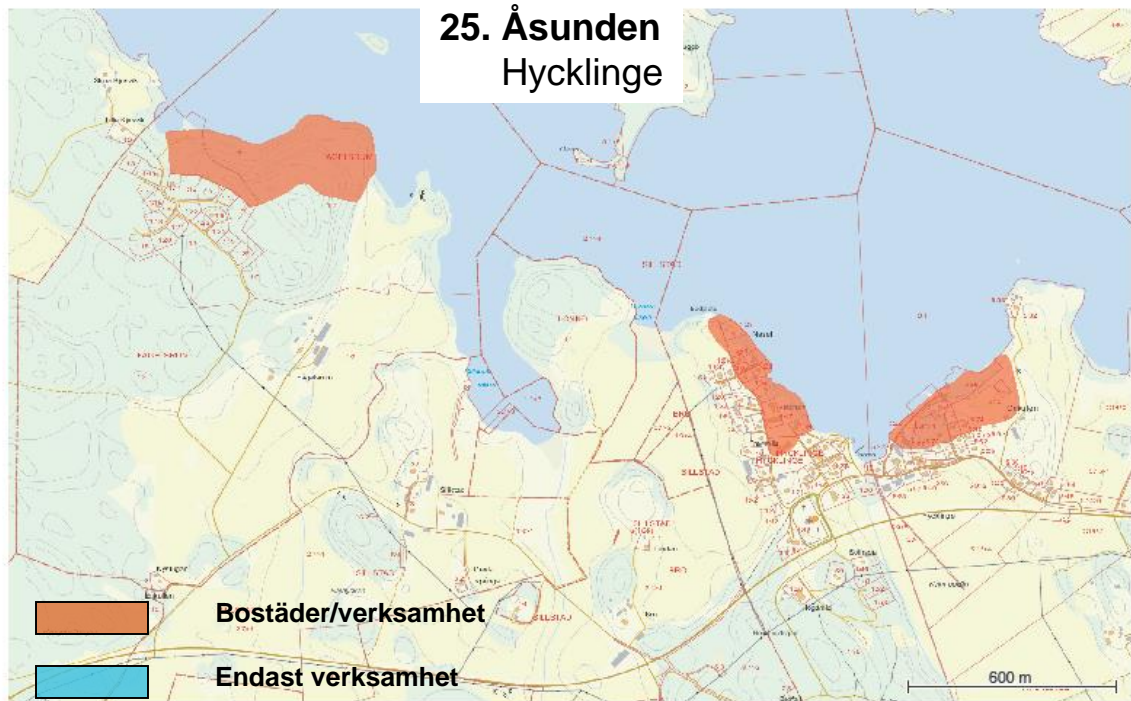
Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>I nordvästra delen av sjön finns ett område med låglänt blandskog och en del sankmarker.</p> <p>Norr om sjön finns en delvis storblockig talldominerad blandskog men en lövträdsridå närmast stranden.</p> <p>Viss befintlig strandnära bebyggelse finns.</p> <p>Västra sidan av sjön består av åkermark och betesmark med stenrosen och inslag av äldre ekar. Närmast stranden finns en lövträdsridå. Området är delvis bebyggt med karaktären av äldre bykärnor.</p>	<p>Norr om sjön finns en hagmark med höga naturvärden.</p> <p>Hela västra sidan av sjön utgörs av den geologiskt intressanta Njölhults-drumlinen.</p> <p>En mindre badplats finns i södra delen av sjön.</p> <p>Sjön har ett eget fiskevårdsområde.</p> <p>Förekomst av fornlämningar finns området.</p>	<p>Området ligger i direkt anslutning till Rv 23/34 med bussförbindelser till Kisa och Vimmerby.</p> <p>Mindre belagd väg passerar norr om sjön och mindre grusväg väster om sjön.</p> <p>En hög skydds nivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.</p>	<p>Närhet till Kisa samhälle och Rv 23/34.</p> <p>På västra sidan om sjön ligger byarna Njölhult och Falla med viss näringsverksamhet som bedöms kunna utvecklas.</p> <p>Området har behållit sin karaktär av levande landsbygd.</p> <p>Endast varsam komplettering av befintlig bebyggelse som ska anpassas till riksintressets värden.</p>

24. Åsunden Horn

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>På östra sidan om Hornsviken norr om byn Torsåkra finns betesmarker med en trädriddå ner mot sjön. Några fritidshus finns i området.</p> <p>Området söderut mot Horns samhälle består av åkermark som övergår i låglänt sankmark.</p> <p>Västra sidan av Hornsviken mellan Horns samhälle och Åby gård består området av åkermark med våtmarksområde närmast sjön.</p> <p>Området norr om Åby gård är mera höglänt med åkertegar och ekdungar.</p>	<p>Åsunden är av riksintresse för det rörliga friluftslivet med ett utökat strandskydd på 150 meter.</p> <p>Mitt för Torsåkra by finns betesmark med höga naturvärden.</p> <p>Åsunden är attraktiv för sportfiske med en etablerad fisketurism och ett eget fiskevårdsområde.</p> <p>Norr om Åby gård finns fornlämningar i form av gravfält.</p>	<p>Området ligger i nära anslutning till Horns samhälle och Lv 135 där det finns bussförbindelser till centralorten Kisa.</p> <p>Belagd väg mellan Kisa och Horn passerar i anslutning till området väster om sjön.</p> <p>Mitt för byn Torsåkra finns en vattentäkt.</p> <p>Vid nybyggnation kommer krav att ställas på anslutning till kommunalt vatten och avlopp.</p>	<p>Mindre samhällen som Horn har en potential för utveckling.</p> <p>Möjligheter finns för utveckling av befintlig lantbruksverksamhet och verksamheter inom besöksnäringen.</p> <p>Nya verksamheter eller bostäder i anslutning till Horns samhälle kan ge underlag för ökad service i området.</p>

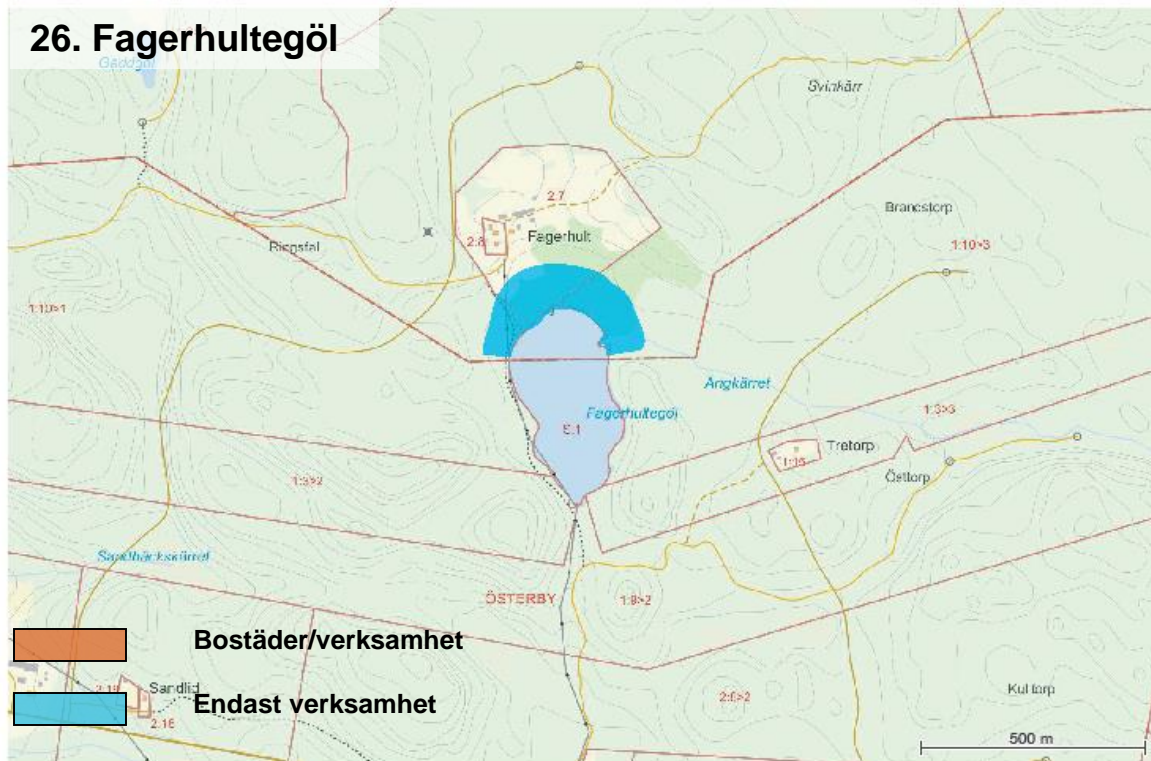
25. Åsunden Hycklinge

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>Området öster om Hycklinge samhälle är låglänt med översvämningsrisk. Väster om samhället ligger badplatsen Näset. Området ovanför badplatsen består av åkermark.</p> <p>I anslutning till gården Fågelsrum finns ett påbörjat fritidshus område. Området öster om den befintliga bebyggelsen består av sluttande delvis brant blandskog med stor åldersvariation. Längre upp övergår blandskogen till tallbevuxen hällmark.</p>	<p>Åsunden är av riksintresse för det rörliga friluftslivet med ett utökat strandskydd på 150 meter.</p> <p>I området vid Fågelsrum har hänsyn i form av skyddsavstånd tagits till höga ornitologiska värden.</p> <p>Åsunden är attraktiv för sportfiske med en etablerad fisketurism och ett eget fiskevårdsområde.</p> <p>Förekomst av fornlämningar finns i östra delen av området.</p>	<p>Området ligger i nära anslutning till Hycklinge samhälle och Lv 135. Det finns bussförbindelser till centralorten Kisa.</p> <p>En mindre grusväg leder in till området vid Fågelsrum.</p> <p>Anslutning till kommunalt vatten och avlopp till Fågelsrum är påbörjat.</p> <p>Vid nybyggnation kommer krav att ställas på anslutning till kommunalt vatten och avlopp.</p>	<p>Mindre samhällen som Hycklinge har en potential för utveckling.</p> <p>Nya verksamheter eller bostäder i anslutning till Hycklinge samhälle kan ge underlag för ökad service och förbättra den lokala utvecklingen i området.</p> <p>I Hycklinge samhälle kan den befintliga bebyggelsen kompletteras</p>

26. Fagerhultegöl

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
Området vid Fagerhultegöl består av före detta betesmark med inslag av ek och hassel. Vid norra spetsen av sjön är det låglänt med översvämningsrisk.	Rikligt med odlingsrösen finns i de övre delarna av området. Fagerhultegöl ingår inte i något fiskevårdsområde.	Området ligger i anslutning till Lv 135. En mindre grusväg leder till Fagerhultegöl. En hög skydds nivå på avloppsrening krävs vid nybyggnation.	Området ligger i nära anslutning till Lv 135 som är ett kulturgeografiskt stråk mellan Gamleby och Hycklinge samhällen. Vid Fagerhult bedrivs kursverksamhet och en viss jaktturism som kan utvecklas.

27. Brosjön Ydrefors

Allmän beskrivning	Värdekärnor Natur, Kultur, Friluftsliv, Landskapsbild	Fysiska förutsättningar Närhet till väg eller tätort, Kommunikationer, Avlopp	Motivering
<p>Yngre lövskog finns närmast sjön. Längre norrut ligger en allmän badplats med uthyrningsstugor och fotbollsplan.</p> <p>Norr om denna sträcker sig Kråkröjans grusformation med tallskog.</p>	<p>På östra sidan av Brosjön finns Kråkröjans grusformation med högt naturvärde.</p> <p>Hela västra sidan av Brosjön närmast Ydrefors är av riksintresse för naturvården.</p> <p>Brosjön tillhör de övre delarna av Stångåns vattensystem och har ett visst intresse för friluftslivet, främst kanotpaddling</p>	<p>Närmaste större samhälle med allmänna kommunikationer är Gullringen, dit det är 10 km. Här passerar Rv 23/34 med goda allmänna kommunikationer.</p> <p>Vid nybyggnation kommer krav att ställas på anslutning till kommunalt vatten och avlopp.</p>	<p>Området ligger i omedelbar anslutning till Ydrefors vilket kan ge underlag för ökad service och förbättra den lokala utvecklingen i området.</p> <p>I norra delen av området finns en fritidsanläggning med bad, camping och idrottsplats som kan utvecklas ytterligare. Eventuell nybyggnation inom det området ska stödja besöksnäring, rekreation eller friluftsliv.</p> <p>Närmare Ydrefors finns möjlighet till förtätning genom nybyggnation av bostäder.</p>

Konsekvenser

Översiktsplaner ska generellt alltid miljöbedömas enligt 4§ MKB-förordningen, eftersom de möjliggör verksamheter som kan medföra betydande miljöpåverkan.

Dock är effekterna av detta tillägg betydligt mer begränsade än för kommuntäckande översiktsplaner.

För planer som rör små områden på lokal nivå och för mindre ändringar av planer, ska behovet av miljöbedömning utredas i det enskilda fallet, så kallad behovsbedömning. Detta tillägg till översiktsplanen berör hela kommunen, men de enskilda områdena är små och effekterna begränsade.

Behovsbedömningen ska avgöra om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen ska göras enligt de kriterier som anges i bilaga 4 till MKB förordningen. Av dessa kriterier framgår att ju mer detaljerad och styrande en plan är, desto mer påverkar den genomförandet och behovet av miljöbedömning.

Plantillägget "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen" är inte hårt styrande, utan lämnar öppet för utveckling av många områden. Ett annat kriterium är om planen kan förväntas orsaka eller öka miljöproblem och sannolikheten för att olika typer av miljöpåverkan ska inträffa. Genomförandet av planen innebär möjligheter till nybyggnation på flera platser, och möjligheter till utvidgning av ett fåtal verksamheter.

Bostadsbyggnationen förväntas inte bli så omfattande att det orsakar miljöproblem. De verksamheter som berörs är framförallt mindre turism- och rekreationsanläggningar, vilka bedöms ha låg miljöpåverkan. Sammantaget bedöms inte planen orsaka betydande miljöpåverkan.

Avgränsning

Planen ger möjlighet till att bebygga och exploatera vissa strandnära miljöer, genom möjligheter till dispens från strandskyddet. För miljöaspekterna har planen därför störst påverkan på allmänhetens friluftsliv och strandens naturvärden. I en bedömning av en plans konsekvenser tas också hänsyn till den nivå som planen verkar på. Vissa frågor utreds bättre på en annan nivå, exempelvis i detaljplan eller vid enskild prövning av strandskyddsdispens. Här beskrivs inga detaljer eller konsekvenser inom varje föreslaget område, utan enbart konsekvenser av planen i sin helhet.

Detaljerade naturvärdesinventeringar för varje område lämnas till detaljplaneskedet och enskilda dispensprövningar.

Beskrivningen av miljökonsekvenser ska fokusera på de aspekter av planen som kan anses utgöra en betydande miljöpåverkan.

De viktigaste miljöaspekterna bedöms vara:

- Påverkan på rekreationsvärden och friluftsliv (allmänhetens tillgänglighet)
- Påverkan på strandens naturvärden

Andra aspekter som också beskrivs:

- Påverkan på kulturmiljövärden
- Påverkan på vatten, luft och klimat
- Ekonomiska och sociala konsekvenser
- Människors hälsa
- Risk och säkerhet

Nuläge och framtida utveckling

Kinda kommun har 1428 km strand. Den strandnära bebyggelsen är koncentrerad till de största sjöarna Järnlunden och Åsunden. Tätorten Rimforsa och några av de mindre orterna i kommunen är belägna vid dessa sjöar. I tätorterna har strandskyddet upphävts i många detaljplaner. Många områden var också bebyggda innan den generella strandskyddslagstiftningen trädde i kraft.

Det finns också stora obebyggda strandsträckor och sjöar som helt eller nästan helt saknar bebyggelse. Det finns inga områden av riksintresse för yrkesfiske. Däremot är sjöarna Järnlunden och Åsunden av riksintresse för friluftslivet. Många sjöar har goda förutsättningar för fritidsfiske.

Om planens föreslagna LIS-områden skulle bebyggas fullt ut skulle andelen bebyggelsepåverkad strand öka med drygt 2 %. Inom kommunen finns 215 sjöar som är större än 5 hektar. I planförslaget berörs 22 av dessa sjöar.

Alla dessa områden kommer inte att exploateras. Antalet områden som kan bli aktuella att bebygga, beror bland annat på markägarnas intresse, trycket på fastighetsmarknaden och resultatet från de undersökningar som görs i samband med detaljplanering eller bygglov.

Friluftsliv

Det stora antalet sjöar i kommunen ger många möjligheter till bad, båtliv och fritidsfiske. Skogsområden utnyttjas till bär- och svampplockning, skogspromenader och längdskidåkning. Mindre grönområden kan ha betydelse för möjligheten till rekreation för närboende. Möjligheten till friluftsliv och rekreation är också en viktig faktor för turismen i kommunen. Påverkan på strandnära områden kan innebära att tillgängligheten till stranden begränsas, och att det inte längre blir möjligt att bada, promenera eller göra strandhugg på en viss plats. Den nya strandskyddslagen kräver dock fri passage för allmänheten längs vattnet. Möjligheten till friluftsliv och rekreation hänger tätt ihop med bevarandet av naturtyper och ekosystem. Höga naturvärden är en faktor som bidrar till ett områdes attraktivitet för friluftslivet.

Kinda kanal med sjöarna Järnlunden och Åsunden är av riksintresse för friluftslivet.

Planen föreslår 14 mindre LIS-områden med en sammanlagd strandsträcka av 10 km som berör riksintresset. Av dessa ligger 5 km i nära anslutning till tätorterna Björkfors, Horn och Hycklinge. Öar och uddar är generellt undantagna. Merparten av dessa områden är avsedda för sådan verksamhet som vinner mycket på närhet till vatten.

I de fall bostäder kan tillåtas är det i huvudsak i närhet till redan befintlig bebyggelse.

När det gäller riksintresset Kinda Kanal föreslår planen att bostäder inte får placeras närmare stranden än 60 meter. Sammantaget bedöms inte riksintresset påverkas väsentligt.

Det är begränsade områden som föreslås för landsbygdsutveckling. Båttrafik och fritidsfiske bedöms inte påverkas. En del av de utpekade LIS-områdena anges som lämpliga för utveckling av turism- och friluftsverksamhet. Detta bedöms inte påverka friluftslivet negativt utan kan istället bidra till ökade möjligheter att utöva ett aktivt friluftsliv. En viktig förebyggande åtgärd för att hindra påverkan på friluftslivets möjligheter är att säkerställa allmänhetens tillgång till strandremsan och den fria passagen i detaljplan och i enskilda strandskyddsdispenser.

Naturvärden

Sjöar och vattendrag är av stor betydelse för den biologiska mångfalden. Stränder är en viktig spridningsväg för många djur- och växtarter. Miljömålet "Levande sjöar och vattendrag" fokuserar på bevarandet av den biologiska mångfalden och bevarandet av vattendragens ekologiska funktion. Miljömålet "Ett rikt växt och djurliv" handlar också om den biologiska mångfalden och om arternas livsmiljöer och ekosystemen. Dessutom poängteras att människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd. Människors aktiviteter, byggande och verksamheter i strandnära lägen kan innebära ingrepp i djur- och växters livsmiljö och blockera arters spridningsmöjligheter. Förutom strandzonerna finns naturvärden också i skogar, odlingsmark och andra naturtyper som berörs av planen.

En exploatering och byggnation av strandnära miljöer och naturmiljöer innebär en risk för påverkan på den biologiska mångfalden. De områden som pekas ut har inga naturtyper som är unika och särartade för sjön, trakten eller kommunen. Unika och särartade ekosystem, liksom de känsligaste naturmiljöerna i kommunen undviks med planförslaget.

För att förebygga negativa konsekvenser på djur- och växtliv är det viktigt att lagstiftningens krav på en fri passage, som spridningsväg för djur och växter, upprätthålls. Detta bevakas enklast i detaljplan och i beslut om strandskyddsdispens.

Kulturmiljö

Kinda kommun har en mångfald av värdefulla kulturmiljöer. På många platser finns fornminnen och kulturhistoriska lämningar.

Ny bebyggelse i anslutning till kulturmiljö kan påverka upplevelsen av äldre bebyggelse och det kulturhistoriska värdet. Till viss del kan effekten minskas genom att ny bebyggelse anpassas till den äldre i skala, form och läge.

På flera av de områden som anges som lämpliga för bebyggelse finns kulturlämningar och fornminnen. För fasta fornlämningar måste ett fornlämningsområde, ett skyddsområde för fornlämningen, fastställas i samband med bygglov eller detaljplanering. Förekomsten av fornlämningar framgår också i beskrivningarna av flera LIS-områden. Ett utpekad LIS-område berör ett riksintresse för kulturmiljövården.

Vatten, luft och klimatfaktorer

Ny bebyggelse kan innebära ökade utsläpp till luft och vatten, en strandnära exploatering leder till ett ökat befolkningstryck på strandnära mark. Nya hus på landsbygden betyder ofta nya avlopp. Kommunen behöver ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som bidrar till att en vattenförekomst inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.

I planen ställs krav på att ordna avloppslösning genom anslutning till kommunens avloppsnät där så är möjligt. För andra områden där inte den möjligheten finns kommer en hög skyddsnivå att krävas vid nybyggnation. Förtätning i befintliga bebyggelseområden kan innebära att gamla enskilda avloppslösningar ersätts och kopplas på en gemensam avloppsanläggning.

Ett ökat byggande och fler boende på landsbygden kan ge ett ökat resande, och därmed öka utsläppen av koldioxid med mera. De flesta av de områden som anges som lämpliga för landsbygdsutveckling har dock tillgång till kollektivtrafik inom ett rimligt avstånd. Landsbygdsutvecklingsområden kan också bidra till ett stärkt underlag för kollektivtrafiken och därmed minskade utsläpp från trafik.

Ekonomiska och sociala konsekvenser

Landsbygdsutvecklingsområden i strandnära läge möjliggör nybyggnad av bostäder, och därmed ökad inflyttning på landsbygden. Pensionsavgångar inom industri- och tjänsteföretag i regionen, gör att behovet av arbetskraft kommer att öka inom de närmsta åren. Nya bostäder innebär att den nya arbetskraften kan bosätta sig inom kommunens gränser. Detta är positivt för näringslivet och för kommunens skatteintäkter. Planen möjliggör för vissa turism- och rekreationsföretag att

utöka sina verksamheter, vilket kan skapa arbetstillfällen. Förutom att skapa arbetstillfällen, syftar planen också till att förstärka och bevara underlaget för service på landsbygden. Planen gör det möjligt att öka inflyttningen till landsbygden vilket bör stärka serviceunderlaget. Detta kan vara positivt för serviceföretag i kommunen, och öka livskvalitén för boende på landsbygden.

Hälso- och riskfaktorer

Lokalisering av bostadsområden är en viktig faktor för människors hälsa.

Det finns inga kända områden i Kinda där det finns särskilt mycket **radon**. Inte heller finns det några områden som är speciellt utsatta för **skred**.

Buller kan vara en hälsorisk, men planen föreslår inte några områden i nära anslutning till järnväg eller riksväg.

I planen redovisas ett område där det kan finnas **förorenad mark**. Blir det aktuellt med någon exploatering där måste detta utredas.

Riskerna för **översvämning** är inte analyserade och kända. En översiktlig översvämningskartering över Stångåns vattensystem är under utarbetande. I nuläget tillåts ingen nybyggnation under 2 meter över medelvattenstånd i de berörda sjöarna Järnlunden, Åsunden och Ämmern.

I sjöarna Björkern och Åsunden finns **dricksvattentäkter**. Nya skyddsområden för dessa är under utarbetande. Flera av planens föreslagna LIS-områden ligger inom de planerade skyddsområdena. Detta framgår också i planens beskrivningar av dessa områden.

Nollalternativet

Den troliga utvecklingen om planen inte antas bör beskrivas. Utan planen kan inte utveckling av landsbygden anges som skäl för att få dispens från strandskyddet. Vissa bostadsområden och verksamheter blir därmed omöjliga att få till stånd.

I sådant läge kan antas att trycket ökar på de områden där det är möjligt att få dispens enligt något av de övriga särskilda skäl som finns i miljöbalken. Det är troligt att mark som redan är tagen i anspråk skulle exploateras mer, liksom mark som är avskild från strandlinjen av vägar, järnvägar eller annan bebyggelse.

Mark i och i anslutning till tätorten skulle antagligen exploateras, då tätortsutvecklingen kan vara ett angeläget allmänt intresse som kan ge undantag från strandskyddsreglerna. Det är också möjligt att mark inom 100-200 meter från strandlinjen skulle bli mer intressant för byggande och verksamheter. På landsbygden skulle nybyggnation i strandnära områden troligen vara småskalig och utspridd.

Utan planen skulle det inte finnas någon helhetssyn på utvecklingen av strandnära områden. Det är inte möjligt att förutsäga vilka biotoper och naturtyper som skulle exploateras. En småskalig och utspridd exploatering skulle troligtvis innebära få detaljplaner och därmed begränsade möjligheter till naturvärdesinventeringar.

Utan planens samlade grepp blir möjligheten till gemensamhetsanläggningar för vatten och avlopp mindre. Det är troligt att nya hus på landsbygden kommer att ha enskilda avloppsanläggningar med sämre utsläppsreducering än gemensamma anläggningar.

Utan planen kommer nybyggnation inte automatiskt att lokaliseras till kollektivtrafikstråk, och utsläppen av växthusgaser och andra föroreningar från trafik kan komma att öka.

*Källor: Naturvårdsverket; Strandskydd - en vägledning för planering och prövning
Regionalt utvecklingsprogram Östgötaregionen 2020
Översiktsplan Kinda kommun 2004
Naturvårdsprogram Kinda kommun 2009
Vindkraftsplan Kinda kommun 2009
Miljö och samhällsbyggnadsdepartementet 2005; Bebyggelsepåverkad kust och strand
Länsstyrelsen Jönköpings län 2005:52; Attraktivt strandnära boende*

*Projektledare: Jonny Andersson
Arbetsgrupp: Anders Tingvall, Yngve Blomberg, Ture Göransson och Leif Nilsson
Foton: Jonny Andersson, Gunnar Ölvingson och Ing-Marie Wallin*

KINDA KOMMUN 2014